

M

13-14. c. 53

Dom. Prof. Rom.

CONSTITVTIONES ET DECRETA EC- CLESIAE ANAGNINAE.

Edita, & promulgata in Synodo Dioecce-
sana anno Domini M.D.XCVI.

A REV.^{MO} D.

GASPARE VIVIANO
VRBINATI,

Eiusdem Ecclesiæ Dei, & Apostolicæ Sedis
gratia Episcopo.

R O M A E,
EX TYPOGRAPHIA EXTERNARVM LINGVARVM

GASPAR VIVIANVS
DEI, ET APOSTOLICAE
SEDIS GRATIA,
EPISC. ANAGNINVS.

*Vniuerso nostro, & Vrbis, & Dioecesis Clero, ac reliquis fidelibus
Salutem in Domino.*

Postquam nostræ Dioecesis visitationē absol-
uimus, & sicut officij nostri ra-
tio postulabat,
tam in Ciuitate, quàm extra, quæ-
que ad diuini cultus amplificatio-
nem

nem, clericorumq. vitam confor-
mandam, & cunctarū animarum
profectum facere videbantur, ac-
curatè, plenèq. nouimus: Statim
animum nostrū adiecimus, vt gra-
uissimo Sacri Concilij Tridentini
decreto satisficientes, Diœcesanā
Synodum cogeremus. Verū alijs
assiduè distenti impedimentis, id
prius, prout nobis cordi erat, præ-
stare nequiuimus. Nunc igitur piū
salutareq. opus huiusmodi, diuina
ope aggressi; quæ in hoc conuen-
tu à nobis ex eiusdem Trid. Conc.
& aliorum sanctorum Patrum, ac
sanctæ Romanæ Ecclesiæ decre-
tis; necnon ex alijs prædecessorum
nostro-

nostrorum cōstitutionibus reuo-
canda, sancienda, & edenda pro
Diœcesis nostræ conditione cen-
suimus: ea vobis, vti certam Chri-
stianæ pietatis regulam proponi-
mus. Hortantes, ac per viscera mi-
sericordiæ IESV CHRISTI Saluato-
ris nostri vos omnes, & singulos
obsecrantes, vt non æquo solum;
sed libenti etiam animo obedien-
tiæ spiritum adhibentes illa deuo-
tè excipere, ac fideliter in omni
Iustitia seruare studeatis. Namq.
si nostram modo, vt decet, Pasto-
ris vocẽ audieritis; quod nihil no-
bis optatius pro vestra salute esse
potest: sperandum quoque vobis
erit

erit fore vt, cum summus ille ani-
marum Pastor venerit Christus
Dominus, vos in suis agnoscens o-
uibus, ad æternæ Beatitudinis pa-
scua vocare dignetur.

IN nomine sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis,
PATRIS, & FILII, & SPI-
RITVS Sancti.

CONSTITVTIONES
ET DECRETA ECCLESIAE
ANAGNINAE.

*Edita, & promulgata in Synodo Dioecesana,
coepta die quarta, absoluta die quinta
Martii, Anno M.D. XCVI.*

De Fidei professione.
Cap. I.

VM præcipua Pastorum cura ver-
setur in tuenda, inuiolatèq. seruan-
da Orthodoxa, & Catholica fide,
quam Sancta Romana Ecclesia col-
lit, & docet. Ideo confessionem
fidei eiusdem ante omnia præmit-
tètes, eamq. vti clypeum, & nostræ
salutis galeam assumentes, ac pro-
fitentes omnes in hac Sancta Synodo legitimè in Spiritu
sancto congregati, vna oris confessione, iuxta Sac. Conci-
l. Trid. præscriptum, & formam in bulla fel. rec. Pij Quar-
ti traditam, dicimus, credimus, & profiteamur omnia, &
singula quæ continentur in Symbolo fidei, quo eadè San-
cta Mater Ecclesia vtitur videlicet.

*Concil. Trid.
sess. 25. cap.
de reform.*

*Ann. 1564.
idib. Nouẽ-
bris.*

Credo

Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem factorem cæli, & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula, Deum de Deo, lumen de lumine: Deum verum de Deo vero. Genitum nõ factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, **ET HOMO FACTVS EST.** Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cū gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioq. procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et vnā sanctā Catholicā, & Apostolicā Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi, Amen.

Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admittimus, & amplectimur. Item sacram scripturam, iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia; cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum scripturarum, admittimus, nec eam vnquam nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipimus, & interpretabimur. Profitemur quoque septem esse verè, & propriè sacramenta nouæ legis a Iesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis licet non omnia singulis necessaria; scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiā, Extremam vñtionem, Ordinem, & Matrimonium, illaq. gratiam cōferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, &

approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum
 omnium sacramentorum solemnè administratione reci-
 pimus, & admittimus. Omnia, & singula quæ de pecca-
 to originali, & de iustificatione in sacrosancta Triden-
 tina Synodo definita, & declarata fuerunt amplectimur, &
 recipimus. Profitemur pariter in Missa offerri Deo verum
 proprium, & propitiatorium sacrificium pro viuis, & de-
 functis, atque in sanctissimo Eucharistiæ sacramento esse
 verè, realiter, & substantialiter corpus & sanguinem vna
 cum anima, & diuinitate D. N. Iesu Christi, fieriq. cõuer-
 sionem totius substantiæ panis in corpus; & totius substã-
 tiæ vini in sanguinem; quam conuersionem Catholica
 Ecclesia Transubstantiationem appellat. Fatemur etiam
 sub altera tantum specie totum atque integrum Christum
 verumq. sacramentum sumi. Constantè tenemus Purga-
 torium esse, animasq. ibi detentas fidelium suffragijs iu-
 uari. Similiter & sanctos vna cum Christo regnantes ve-
 nerandos, atque inuocandos esse: eosq. orationes pro no-
 bis offerre; atque eorum reliquias esse venerandas. Firmi-
 ter asserimus imagines Christi ac Deiparæ semper Virgi-
 nis, nec non aliorum sanctorum habendas, & retinendas
 esse; atque eis debitum honorem, ac venerationem impar-
 tiendam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in
 Ecclesia relictam fuisse, illarumq. vsum Christiano po-
 pulo maximè salutarem esse affirmamus. Sanctam Ca-
 tholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium
 Ecclesiarum matrem, & magistram agnoscimus. Roma-
 noq. Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis suc-
 cessori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spon-
 demus, ac iuramus. Cætera item omnia a sacris canoni-
 bus & œcumenicis Concilijs, ac præcipue a Sacro sancta
 Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubi-
 tanter recipimus atque profitemur; simulq. contraria
 omnia, atque hæreses quascumq. ab Ecclesia damnatas,
 reiectas, & anathematizatas, & nos pariter damnamus

reijcimus, & anathematizamus. Hanc vero Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentī sponte profiteamur, & veraciter tenemus, eandem integram, & immaculatam vsque ad extremum vitæ spiritum constantissimè Deo adiuuante retinere, & confiteri atque à nostris subditis, vel illis quorum cura ad nos in nostro munere spectabit teneri, doceri, & prædicari quantum in nobis erit curaturos, nos ijdem spondemus, vouemus, ac iuramus. Sic Deus nos adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

*Conci. Trid.
sess. 24 c. 12.*

Præscriptam autem fidei professionem ex eiusdem fere. Pij Quarti Bulla omnino facere teneantur, quicumq; beneficia Ecclesiastica, curam præsertim animarum habentia, Dignitates, Canonicatus quouis modo obtinent; vel in posterum obtinebunt: quiue ad doctorales, vel magistrales gradus promoti fuerint: Nec non omnes publicè vel priuatim Grammaticam, atque alias quascumque artes profitentes, legentesue sub pœnis in eadem Bulla contentis. Nec quisquam ad Doctoratus gradum assumptus, suæ facultatis officium exerceat; nisi prius de emissa professione coram nobis, aut Vicario nostro legitimè docuerit, sub pœnis in eadem Bulla comprehensis ac alijs ex arbitrio nostro imponendis, & applicandis.

*Annibal de
Grassis Epif.
Fauentinus
& Vistator
Apost. dec.
4. car. 3.*

De Canonicatibus vero, & alijs Ecclesiasticis dignitatibus ac beneficijs prædictis, qui in posterum à Santa Sede Apostolica, seu à nobis prouisi fuerint; præcipimus, & mandamus; vt a die adeptæ possessionis ad minus infra duos menses in manibus nostris, seu Vicarij nostri Generalis, & etiam in Capitulo nostræ Cathedralis Ecclesiæ cum ad illud spectauerit, prout hæctenus seruatum fuit, coram Notario publico, & testibus fidem eandem emitte-re teneantur sub pœnis in sacro Concilio Tridentino contentis.

In fidei autem professione faciendâ præcipue obseruetur, vt publicè, ac palam ab omnibus fiat adhibita præmissa

missa verborum forma. Et Cancellarius Curie nostrae Episcopalis in peculiari libro eam adnotare debeat, cum ipsius profitentis subscriptione, ad perpetuam rei mem.

De Hæreticis. Cap. ij.

Cum ad conseruandam Catholicę fidei integritatem, illud potissimum pertineat; vt Ecclesiarum Rectores quam diligentissime perquirant, & inuigilent, ne ex infecta aliqua radice latēter virus aliquod subrepat; quod Gregem Domini quoquomodo inficere, vel corrumpere queat; Archipresbiteris, ac omnibus aliis per Ciuitatem, & Diocesim nostram animarum curam habentibus distriētē præcipimus, & mandamus; vt in eorum Parochiis in primis caueant, nè à rudibus, & literarum ignaris conuenticulæ fiant; in quibus de his quæ ad fidem pertinent disputetur: studeantque vt populus fidelis prauis nouitatibus explosis in Dei timore stabilis perseueret; & in Catholicę Religionis obseruantia magis in dies proficiat. Curent iidem Ecclesiarum Rectores per se ipsos, seu per alios sanæ doctrinæ Religiosos, & a nobis approbatos viros in eorum Ecclesijs sermones pios, ac deuotos frequenter habere.

In perquirendis autem hæreticis, & de finibus nostræ Diocesis prorsus tollendis; vt per nos, quod nostri muneris est adimpleatur; Parochis omnibus mandamus; vt diligenter animaduertant; an in eorum Parochiis quispiam commoretur; qui praua aliqua sit sententia imbutus; seu de hæresi suspectus; eumque ad nos seu Vicarium nostrum, cuiusuis gradus conditionisue fuerit quamprimum deferant.

Moneant præterea populum, teneri omnes; si quos eorum verbis seu factis quoquomodo de hæresi suspectos nouerint; statim ad nos deferre.

Obferuent inſuper omnes, & ſingulos, qui ex hæreticorum prouinciis huc aduenerint, & de eorum moribus, ac vitæ conſuetudine ſedulo perquirant, vt ſi quæ de illis ſuſpicio oriretur nos ſtatim admoneant.

De libris prohibitis. Cap. iij.

VT de libris vetitis id omnino in hac Ciuitate, & Dioceſi noſtra ſeruetur, quod in poſteriori indice cum ſuis regulis iubetur, diſtriçtè mandamus, omnibus ac ſingulis Chriſtifiſidelibus, tam in Ciuitate quam alibi in Dioceſi noſtra commorantibus, ne libros quauis ratione prohibitos penes ſe retineant, legant, ſeu alijs legendos tradant. Si quis vero quempiam nouerit libros ex Indice, ſeu alios vetitos penes ſe retinentem, ſeu legentem; ipſum ſtatim ſub excommunicationis pœna ad nos deferre teneatur.

Monemus quoque eoſdem omnes, ac ſingulos fideles; ne temere ſacræ ſcripturæ verbis, ſeu ſententiis abutâtur, ſeu ad iocum, aſſentationem, contumeliam, ſuperſtitionem, impietatem, ſeu ad prophanum aliquem vſum proferant ſub pœnis ex Sacri Conc. Trident. decretis.

*ſeſſio. 4. in
dec. de Edit.
& vſu ſac.
lib.*

Et vt deteſtabilis hæc licentia prorfus vbique tollatur; mandamus vt de criminis huius enormitate Populus per Concionatores, Parochos, Confeſſores, & alios Eccleſiarum Rectores ſæpe admoneatur.

De Verbi Dei Prædicatione. Cap. iiij.

Proprium Episcopale munus noſtrū agnoſcentes, quod in grege Domini paſcendo, ac in fide diligenter erudiendo

diendo versatur, quantum cum Dei auxilio possumus illud pie fideliterque adimplere optamus cordique nobis esset; vt festis diebus nusquam intermitteretur. Verum quia per nos ipsos salutare hoc munus vbique exequi nequimus; propterea vnicuique Parocho, & aliis animarum curam gerentibus in oppidis nostræ Diocesis; mandamus; vt singulis diebus Dominicis, ac alijs festis, oues sibi commissas, salutaris doctrina tamquam pabulo vitæ educare: atque a terrenis cogitationibus ad cœlestium rerum amorem reuocare summopere studeant. Quod si interdum legitime impediti, munus huiusmodi per se ipsos præstare nequiverint: curabunt, vt per alios idoneos Verbi Dei ministros, fideles populi, salutaribus verbis pascantur: ita vt in dictis Dominicis, ac alijs festis diebus Sancti Euangelij expositio, numquã prætermittatur.

*Concil. Trid.
sess. 5. c. 2. de
reformat.*

Tempore autem Quadragesimæ quotidie populus Verbo Dei pascatur per Concionatores, a nobis electos, & ad id munus nostra auctoritate missos, a quibus vbiq; in dictis oppidis hæc præcipue obseruari volumus. Vt caueant, ne quæstionibus inutilibus, seu fabulosis sermonibus audientium animos occupent, & omnino ab historiis apocriphis, à miraculorum non approbatorum recitatione abstineant.

*Sess. 24 c. 4.
de reformat.
Generali.*

*Sess. 25. dec.
de purg.*

Hæreticorum sententias, & argumenta, quantum minus fieri poterit, nomine recenseant; quin potius illa refellât.

Vitia generatim reprehendant; nec in aliquem tacitè, vel expresse inuehant; sed piè populorum vitam componere, eosque in Dei timore diligenier instituere toto animo studeant.

Subditos quoque ad superiorum suorum obediētiam excitent, & adhortentur.

Curati autem locorum prædicatores ipsos præmoneant, quid magis, vel minus, pro loci, & populorum qualitate sit eorum plebi enunciandum, vt reiectis quibuscunque ad ostentationem tantum facientibus, vitia

redar-

redarguant, animosque Deo concilient. Diurnis horis, non autem noctu quocumq. anni tempore Dei Verbum prædicetur. Passio D. N. Iesu Christi luceſcente die enuncietur; nec quicquam tunc, nec alias quandocumque dicatur, aut fiat ad lacrymas prouocandas; Quod a Christiana disciplina, & a tanti, tamque pij misterij dignitate sit alienum.

Curati itidem prouideant; vt concionibus foeminae seorsum a maribus intersint; & ita disponantur in Ecclesijs, vt Religionis, ac honestatis gratia, a masculis distinguantur.

Piam, & laudabilem tam Ciuitatis Anagninae, quam aliorum nostrae Dioec. locorum consuetudinem amplectentes, qua Verbi Dei Prædicatores Ciuium, & populorum sumptibus Quadragesimae Tempore aluntur, & eis de honesta elæmosina pro loci qualitate prouidetur statuimus, & ordinamus, ad Dei laudem, & ipsorum fidelium salutare beneficium, vt post hac laudabilis hæc consuetudo vbique seruari debeat.

*Ex dicto c.
4. sess. 24.*

De Fidei initijs a Parocho tradendis. Cap. v.

Parochi tam in Ciuitate, quam extra in oppidis nostrae Dioec. Dominicis, & alijs festis diebus, in suis quisque Parochijs initia fidei, pueris tradant, eosque in Dei timore primum erudiant; deinde debitam parentibus obedientiam, reuerentiamque præstare doceant: proprio campanae sono ipsos ad conueniendum post prandium assignato, iuxta Bul. fe. re. Pij V.

*cap. 4. in
fin.*

*Sub die viij
Iulij 1568.*

De lectione Theologica.

Cap. vj.

Theologiæ lector nunc in Cathedrali nostra Ecclesia, & in futurum ad id munus electus, ter in hebdomada quocumque anni tempore in Cappella Caetanorum nuncupata, sacræ scripturæ libros, atque alios pro casu poenitentialium cognitione a sacerdotibus præsertim curatis habenda, interpretabitur cui quidem lectioni mandamus, vt tam Canonici, quam alij minoris gradus clerici omnes assidue interesse debeant. Monemus itaque omnes, ac singulos Ciuitatis, & Diocesis nostræ clericos; vt hosce libros quamprimum emere curent, scilicet Biblia Sacra, Concilium Tridentinum, Catechismus Romanum, Manuale Nauarri, Librum Sacerdotalem, & has nostras Constitutiones.

De Scholis & Magistris.

Cap. vij.

Ciuitatis, & aliorum locorum Rectores illud quam maxime cauere debent; vt literarij ludi, ac bonarum Artium Magistri: non tam doctrinæ quam Catholicæ Religionis laude commendati eligantur. Quapropter ad Dei laudem, & orthodoxæ fidei augmentum enixe hortamur, ac monemus, tam huius Ciuitatis Ciues, quàm alios per Diocesim, ad quos electio huiusmodi spectat: vt in hac electione curam omnem adhibeant; scire etenim debent, quod hinc potissimum pendet filiorum suorum salus, & incorrupta ciuitatum, ac locorum omnium morum ac vitæ disciplina. Monemus itaque omnes, ac singulos

singulos puerorum magistros, ne libros obscœna, vel turpia tractantes discipulis proponant; nec alios nominatim in Indice vetitos ab ipsis legi permittant omnique studio enitentur, eos bonis moribus, salutaribusque præceptis imbuere, ac pia Institutione in Dei timore erudire.

*dicto cap. 1.
in fin.*

*d. Bull. Pij
Quartii.*

Vt autem omnis errorū via præcludatur: Mandamus, ne quis litterarum ludum post hac in nostra Dioecesi publice, vel priuatim aperire seu profiteri audeat: nisi prius facultate a nobis obtenta, & fidei professione coram nobis, seu Vicario nostro per eum emissa, sub pœnis.

De Sanctorum Reliquijs. Cap. viij.

Sanctorum Reliquias, tam in hac Cathedrali Ecclesia nostra, quam in alijs Dioec. nostræ Ecclesijs copiosas esse reperimus; quod non paruum diuini amoris erga populum nostrum indicium existimamus. Ideo vt illis debita vbique veneratio exhibeatur. Mandamus omnibus, & singulis Ecclesiarum Rectoribus; vt eas decenti loco, ac decoris vasculis (prout in hac nostra Cathedrali seruantur) in eorum quoque Ecclesijs asseruent. Cum vero pietatis causa populo in diebus festis pro more ostendi debeant, semper cum luminibus exhibeantur: nec temere ex propriis loculis, absque speciali nostra licentia educantur.

Armarioli clauēs in quo seruantur, Parochi penes se retineant, nec alteri committant. In inuentario conscriptas habeant, ordine a nobis formato, vt cum opus fuerit tanti thesauri rationem reddant.

Pro certis non recipiantur, nisi quæ prius nostra fuerint auctoritate probatæ.

Postremo eam venerationem iidem Curati Sanctorum

rum Reliquiis ab omnibus exhiberi curent, & doceant
quam Sacrosancta Tridentina Synodus decreuit.

De Sacris Imaginibus.

Cap. ix.

NE in Dei Ecclesia ob oculos fidelium quicquam apponatur, quod non ad sanctitatem, pietatemque excitandam pertineat. Parochi quam diligentissimè caueant, ne permittant insolitas Imagines aliquas aut veritati Ecclesiasticarum traditionum aduersantes, fictaque simulacra, a quouis Pictore, seu Artifice in eorum Ecclesijs, seu alibi intra vniuscuiusque Parochiæ fines pingi seu sculpi. Mandamus propterea quibuscumque eius generis Artificibus sub excommunicationis poena: ne absque speciali facultate a nobis accepta, Imagines vllas quouis modo, in Ecclesijs, piisque locis nostræ Dioc. effingere audeant. Quod vero ad ipsarum Sacrarum Imaginum cultum & venerationem attinet, eam illis venerationem exhiberi iubemus, quam Sancta Tridentina Synodus decreuit, Idque sæpius Ecclesiarum Rectores populos edocere diligenter studeant.

*in eod. Dec.
de inuoc.*

*Eisd. sess. &
dec.*

De Sanctorum Gestorum Re- præsentatione. Cap. x.

QVoniam propter hominum prauitatem, iam com-
pertum est, consuetudinem olim pie introductam
repræsentandi populo venerandam Christi Domini no-
stri Passionem, non ita hoc tempore inspicere: vt ad piete-
tem homines accendantur, sed ex his quasi ex scena po-

tius ad risus, & scandala prouocētur: Propterea mandamus; vt deinceps Saluatoris passio, siue in sacro, siue in prophano loco; siue in Monialiū Monasterijs nullatenus agatur; sed a Concionatoribus ita pie, & grauitur exponatur; vt auditores ad ipsius contemplationem excitentur.

De Festorum Dierum Cultu.

Cap. xj.

Festos, & solemnes dies in tota nostra Dioccesi ab omnibus pie, sancteque obseruari præcipimus. Parochis propterea mandamus, vt omni diligentia fideles sibi commissos persæpe doceant, quem Deo cultum festis diebus exhibere teneantur, vt inde cognoscant, non eis licere eo tempore seruilibus, & illicitis operibus vacare, nec choreis, ludis, & cuiusuis alterius generis inani spectaculo interesse; sed omnes tunc præcipue debere iustitiæ, charitatis, & Religionis opera colere, & in diuinis officiis, ac concionibus audiendis frequentes esse, & in recolendis Dei Max. beneficiis assidue versari. Qui vero secus fecerint, præter diuinam ultionem & poenas in Bul. felle. Pij V. contentas, aliis quoque grauioribus pro modo culpæ ex arbitrio nostro punientur.

*Dist. 1. f. 29
dec. de In-
noc. & ve-
ner. & dec.
de Delectu
eiborū ieiunij
& festis
diebus.*

Dies Festi obseruandi.

Dies Dominici omnes
Dies Natiuitatis Domini
S. Stephani Protomartyris
S. Ioannis Euangelistæ
SS. Innocentium
S. Siluestri Papæ & Conf.

Circumcisionis Domini
Epiphaniæ Domini
Paschatis Resurrectionis cū
duobus sequentibus
Ascensionis Domini
Pentecostes cum duob. seq.
San-

Sanctissimi Corporis Christi Domini Nostri	Inuentionis S. Crucis
Purificationis	Natiuitatis S. Io. Baptistæ
Anunciationis	S. Laurentij Martyris
Assumptionis	Dedicationis S. Michaelis
Duodecim Apostolorum	Omnium Sanctorum.
S. Marci Euangelistæ	S. Martini Episc. & Conf.

EX decreto, & consuetudine Ciuitatis Anagninæ obseruandi sunt etiam dies festi Sanctorum, quorum sacra Corpora in hac Cathedrali Ecclesia digno honore sub Altaribus sunt recondita, summaque totius populi deuotione coluntur.

Sancti **MAGNI** Antistitis, ac Martyris Gloriosi, qui salutis nostræ patrociniū sibi a nobis delatum perpetuo suscipit; nostrasque preces & lacrymas Deo offert. Nos propterea Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, & eorum decreta innouantes, statuimus & mandamus, vt eius Dies festus quotannis die Decimanona Augusti solemnī ritu, summaque ueneratione celebrari debeat. Propriumque eius officium, nocturnum pariter & diurnum nuper a nobis reuisum, & ad ritum Rom. Curie restitutum, quemadmodum in Cathedrali hac Ecclesia dicitur, ita in omnibus aliis nostræ Dioc. pie, ac deuote recitari eodem die iubemus.

Parochi omnes, tam Ciuitatis, quam Dioc. in eorum Ecclesiis per dies octo ante festi huius celebritatem Populum moneant, vt ad Confessionem, atque sanctam Communionem digne suscipiendam omnes deuote se præparare uelint, vt indulgentias eodem die a Sancta Sede Apostolica Cathedralē nostram Ecclesiam uisitantibus concessas consequi ualeant.

S. Secundinæ Virginis, & Martyris die xv. Ianuarij

S. Oluæ Virginis die xj. Iunij

Sancti Petri Anagnini Episcopi, & Confess. & sacri hu-

ius templi restauratoris die tertia Augusti
 SS. Aureliæ, & Neomisiæ Virg. die xxv. Septembris
 Dedicatio Cathedralis nostræ Ecclesiæ Anag. vltima
 Septembris

Hortamur itaque omnes Christi fideles, vt in supradictis festis diebus se in his potissimum exercean, quorum causa sunt instituti; Ecclesias frequentantes omnipotenti Deo bonorum omnium largitori debitas gratias persoluentes, & ad Sanctissimæ Dei Genitricis præsidium confugientes; sanctorumque omnium patrocinium suppliciter inuocantes. Quare ne ad vana, & contraria supradictis piis operibus Populus declinet; prohibemus omnino, sub excommunicationis pœna, ne in prædictis festis diebus quisquã personatus per Ciuitatem, & Diocesim incedere audeat.

De Ieiuniorum obseruatione.

Cap. xij.

*Conc. Trid.
 dist. Dec. de
 sib. delectu.*

AB omnibus Ciuitatis, & Dioec. nostræ fidelibus pro salutari suarum animarũ medela; Sacra Ieiunia quæcumque ex Ecclesiæ instituto indicta pro animi feruore suscipi, religioseque obseruari mandamus. Propterea Parochi ieiuniorum tempora crebro Populis annuncient, ac moneant omnes; vt a cibis vetitis se abstineant, cæterasque Ieiunij leges adimplere, pro viribus studeant, nec eadem, legitima causa cessante violare præsumant, quodque Ieiuniorum tempore vetiti cibi a nemine profusus vendi debeant, nisi pro imbecillium, & infirmorum vsu, ac ex causa prius ab vtroque Medico approbanda; nec non de nostra, seu Vicarij nostri licentia gratis subsignanda. In oppidis vero, vbi Medici consilium multoties haberi non potest; de Vicarij foranci licentia similiter gratis signanda, & ex rationabili causa.

Moneant

Moneant etiam omnes Ieiuniorum cultores, ne dum vetitas respuunt escas, alias seculi delicias consecrari velint. Nam parum prodest homini per Ieiunium se à cibo temperare, si animus sit vitiiis intemperans. Proinde sciant fideles quod sicut caro in Ieiuniis ab alimentis abstinets ita quoque mens a culpa ieiunare debet.

Ieiunia obseruanda.

Quadragesimæ dies omnes præter Dominicos

Quatuor Anni Tempora

Vigilia Pentecostes, quæ est ieiunium exultationis

Vigilia Natalis Domini

Affumptionis Beatissimæ Virginis Mariæ

SS. Apostolorum exceptis Ioannis Euang. ac Philippi &

Iacobi

Omnium Sanctorum

Natiuitatis Sancti Ioannis Baptistæ

Sancti Laurentij Martyris

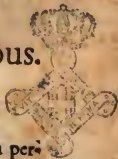
Parochi per sæpe salutarem Innocentij Constitutionē
de Ieiunio latam publice in Ecclesia denuncient.

*c. 2. ext. de
obser. ieiun.*

De maleficijs, & incantationibus.

Cap. xiiij.

CVrati in sua quisque Parochia omni diligentia perquirant, & agnoscere studeant omnes, qui in animarum suarum perniciem, veneficia, sortilegia, Incantationes, diuinationes, ligaturas, & vetitas cuiusuis generis magicas artes exercent, ac propterea cum Demonibus, pactiones, & foedera, tacite vel expresse fecerint, & a Catholica fide quouis modo apostatauerint, vt postquam

eos, seu eorum aliquem norint, statim ad nos deferant, vt pro scelerum magnitudine canonicas pœnas subeant: & e societate cœterorum fidelium nostræ Diœcesis exterminentur.

Perquirant etiam omnes alios, qui huiusmodi diuinatores sortilegos, ac cuiusuis generis Magos, lamias, siue striges, de realiqua consuluerint, & in hisce flagitiis partandis cum eis participauerint, eorum hortatores, seu adiutores, quoquomodo fuerint, vel fidem eis præstiterint; vt ij pariter per nos legitime puniantur.

Deferant etiam si quos de huiusmodi crimine suspectos inuenerint, vt ij coerceantur, eijciantur, seu aliter pro modo culpæ canonicis pœnis afficiantur.

Superstitiosas insuper, & vanas populi obseruationes, veluti colligere herbas, tali potius die, & hora, quam alias incantare, aut commendare animalia, ne deuorentur ab aliis: certum candelarum numerum, siue in Missæ sacrificio, siue alias quomodocumque adhibere, ad morbos præsertim ex vulgi opinione repellendos, vel ad maleficia pertractanda, ac aliæ quæcumque sint; ab ouibus nobis commissis, omnino tolli, ac veluti rem perniciosissimam vitari iubemus.

De Blasphemia. Cap. xiiij.

QVoniã suadente Diabolo eo prolapsa est quorundam impietas, vt sacrosanctum Dei nomen a creaturis omnibus semper benedicendum, ac Deiparæ Virginis Mariæ, Sanctorumque cum Deo regnantium inquinato, & detestabili eorum ore blasphemare atque execrari non vereantur: Idcirco vt horribilis hæc peccandi licentia, modis omnibus ab hac Ciuitate, & Diœcesi nostra exterminetur, enixe hortamur in Domino, ac monemus Curatos, & alios quoscumque Ecclesiarum Rector

res, vt quam sapissime in eorum Parochiis Populo annuncient poenas a Sacris Canonibus Blasphemis impositas, & præsertim contentas in Bull. fel. re. Pij V. ipsaq; frequenter hominum mentibus inculcare studeant, vt qui ab hoc scelere, Dei amore non abstinent, saltim poenæ formidine retrahantur. Seculares itaque Potestates, & locorum Rectores vehementer hortamur; vt execrabile hoc scelus ab eorum ditione exterminare, & abolere studeant; quo & ipsi pie huius curæ vberimam a Deo mercedem consequi mereantur, præter Indulgentiam a posteriori Lateranen. Con. illis concessam.

*Sub prima
April. 1566*

*Conc. Later.
sess 9 de re-
for. cur.*

In foro conscientiae Confessores grauem pro modo culpæ Blasphemis poenitentiam imponant.

Parentes filios, Domini vero seruos suos blasphemantes, nec prauam hanc consuetudinem deserentes grauius obiurgent, ac etiam domo eiciant, ne ipsi tanti sceleris tolerantia Diuinæ Maiestatis rei efficiantur.

Qui vero blasphemantem audiuerit ipsum si potest asperius obiurgat; sin autem pro zelo Gloriæ Dei, ne timeat eius nomen ad Iudicium Ecclesiasticum vel seculare deferre,

Iudices qui scelestos homines, iustis poenis non affecterint sciant ex ipsius Concilij Decreto, poenis eisdem se teneri.

Parochi omnem diligentiam adhibeant; vt execrabile hoc scelus, a commissis sibi populis omnino aboleatur; Propterea in eorum Ecclesiis extra Ciuitatem, vbi Sanctissimi Nominis Dei societas instituta non dum sit; curent quam primum institui cum Indulgentiarum participatione iuxta Bull. fe. re. Pij iij. prout nos in nostra hac Cathedrali institui curauimus.

Bul. Pij iij.

De oratione ter in die & Salutatio ne Angelica, Cap. xv.

VT nullum officij genus ab his, qui animarum curam gerunt, prætermittatur, quo Christi fideles ad pietatem, & Dei laudes quotidie persoluendas excitari possint: præcipimus, vt in nostra Cathedrali, & in quacumque Parochiali Ecclesia ter in die videlicet diluculo, meridie, & sub noctem campanæ sonò ij admoneantur, vt mente ad Deum conuersi gratias illi agant; tum quod in singula momenta pro sua bonitate beneficii innumera bilibus nos afficit; tum vero quod nostram mortalem carnem suscepit ex purissima Virgine, quam ob id etiam certis diei interuallis ex pio Catholicæ Ecclesiæ instituto salutatione Angelica venerari solemus. Quod, vt fideles vbique religiose faciant, Parochi sæpe eos mone re, atque hortari non desinant vt primis campanæ ictibus, dicatur vers. Angelus Domini nunciauit Mariæ, & concepit de Spiritu Sancto. Ave Maria &c. Secundis ictibus vers. Ecce Ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum. Ave Maria &c. Tertijs ictibus. Et Verbum caro factū est: & habitauit in nobis. Ave Maria &c.

De Parochis, & Sacramentorū ad ministratiōe. Cap. xvj.

Sacerdotes in animarum cura Christi Ministri, ac ministeriorum Dei dispensatores, illud in primis caueāt, dum tractant hæc Diuinæ gratiæ instrumenta, a Christo Domino ad sanctificandas animas instituta; ne in quo, aliorum saluti prodesse student, ex eo sibi exitium, & ani-

marum suarum perniciem cōparent. Exploratum enim omnibus esse debet, non posse absque grauissimo peccato sacramenta a quoquā aut confici, aut ministrari, qui sibi mortalis reatus conscius sit. Cum itaque ex officij sui munere ad sancta hæc tractanda, fidelibusque dispensanda quacumque diei hora parati esse debeant, curent omni studio, suos mores, & vitam ea ratione conformare, vt ab omni prorsus mortifero crimine sint liberi: illudque sibi vere persuadeant, ac meminerint, magnum atque adeo omnium grauissimum onus eis impositum esse, idque secum sæpius in animis versantes, pietatem in Deum, charitatem in proximum, continentiam, humilitatem, ac mansuetudinem amplectantur; sanctitatem quoque, & iustitiam colant abiecta omni alia carnis, & inani huius sæculi cura; sacrarum litterarum studia ament; in Diuinarum rerum pia meditatione, ac in orationibus assidue se exerceant. Horas Canonicas singulis diebus religiose, & attente recitent, secularium hominum nimiam familiaritatem ne appetant, præsertim eorum, qui alicuius virij infamia sint notati; sed cum aliis Religiosis viris, maximeque cum ijs, qui virtutum, ac pietatis laude commendantur, frequentius versentur.

Quæ ad cuiusque sacramenti materiam, & formam attinent, ea omnia optime scire, ac tenere summopere studeant; caueantque ne ab ipsis quicquam ignoretur, vel prætermittatur, quod S. R. Ecclesia, aliarum Mater, & Magistra, in sacramentorum administratione seruat, & in suis ritibus statuit.

Sacramenta quæcumque non ad alium vsus conuertant, & applicent, quam ad eum, cuius causa sunt instituta. Si quis autem eis quouis modo abuti; vel aliis abutenda tradere non verebitur, arbitrij nostri pœna pro criminis grauitate punietur.

In sacramentorum administratione; in exorcismis fontium, in sponsozum benedictionibus; ac in purificatione

post partum, ritus & ceremonias seruent ex more S. R. Ecclesiæ prout Cathedralis Ecclesia nostra etiam seruat; nec ab illius obseruatione & consuetudine vlla ex parte discedant.

Fideles quam sæpissime ad Confessionem, & Sanctissimæ Eucharistiæ susceptionem paternis cohortationibus excitent, & accurate doceant longe maximam vtilitatem, & spiritualis iucunditatis fructum percipere omnes; qui vt se peccati mortalis conscientia grauatos sentiunt, statim ad sacramentum poenitentiae confugiunt, moxque corde contrito, ac humiliato ad Cælestis Regis mensam accedunt. Vt autem maiori deuotione ac reuerentia quisque fidelis ad Ecclesiæ sacramenta percipienda præparari debeat; studeant Curati persæpe vniuscuiusque sacramenti vim, & efficaciam, vulgari etiam sermone Populis exponere & declarare.

Infirmos in eorum Parochiis scire, & eos crebro inuisere non omittant. ad salutarem sacramentorum susceptionem eos adhortentur, & inducant; eorum quoque saluti quacumque ratione solícite prospiciant.

Sacramenta nunquam absque superpelliceo, & stola ministrent. Et vt prauum simoniæ crimen, & omnis auaritiæ indigna suspicio a fidelium mente remoueatur; caueant ne in alicuius sacramenti administratione quicquam tacite vel expresse postulent; nec etiam sub elemosinæ nomine sed gratis ea semper exhibeant.

Sacra olea a nobis anno quolibet in die Coenæ Domini consecrata recipiant. Claues locorum vbi sacramenta reconduntur, penes se retineant quæ eiusmodi sint, ne facile vitari possint.

Curati omnes in domo Parochiali prope Ecclesiam, vel in aliena intra fines tamen Parochiæ posita, habitent vt fidelibus præsto esse possint, qui eorum opera, & ministerio quacumque hora vti voluerint, alioquin pro non residentibus habeantur.

De Baptismo. Cap. xvij.

Baptismi fontem nitide, & decenter structum, beneque clausum Ecclesiæ illæ Parochiales habeant, in quibus nos in visitatione illum ordinauimus Aqua benedicta sanctis præcibus, & ceremoniis, solemnique ritu consecrata diligenter in eo seruetur. Opertorium ligneum habeat, intra quod sacra olea asseruentur cum Vasculo pro baptizandis, & cum linteo, & cum linteolo ad abstergendum.

Sacerdos baptismi sacramentum administraturus, compatres, & commatres, accurate doceat, & declaret, quæ per baptismi sacramentum cognatio contrahatur; & simul explicet declarationē Bul. Pij V. super decretū Conc. de cognatione spirituali videlicet. Quod contrahitur spiritualis affinitas solum inter tenentes tantum, ita ut si Maritus tantum leuauerit a fonte; Vxor non est Cōmater; & viceuersa; vnde inferitur, virum, & vxorem posse simul tenere, atque ita quando commode fieri potest vtrumque admittat, ipsosque moneat teneri infantes, quos e sacro fonte susceperint, in fide Catholica erudire, & Christianis moribus, atque eorum inopiæ subuenire.

*Ses. 4. c. 2. de
res matrim.
Sub die 29.
Novembris
1566. anno
eius primo.*

Excommunicatos, & eos, qui in Paschæ celebritate anni eiusdem peccata sua confiteri, & sacram Eucharistiam sumere omiserint, ad leuandum quemquā de sacro fonte non admittant.

Parentes sub excommunicationis poena natum infantem intra octo dies ab eius natali ad suscipiendum Baptismum ad Ecclesiam deferri faciant, & ne per ignorantiam excusari possint, Parochi quotannis Quadragesimæ initio, & in Dominica prima Aduentus in Ecclesia idipsum populo promulgent.

Cum ad Ecclesiam aliquis baptizandus defertur; Pa-

rochus inquirat, num in priuatis ædibus ob mortis periculum prius baptizatus fuerit, seruata integri sacramenti substantia, quod si factum inuenerit, tantum ei preces & ritus, & cæremonias prætermittas adhibeat.

Nemini omnino intra domesticos parietes quemquã baptizare liceat si tamẽ magna aliqua incidat necessitas; illud seruandum erit, vt si adsit sacerdos, Baptismus ab eo ministretur; si non adsit, a Clerico; si is quoque abfuerit a laico mare, ipso vero absente, a foemina. Qui omnes Baptismi formam recte sciant videlicet. Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen. Nihil omnino addendo, nec detrahendo; quamuis verba hæc vulgari lingua efferantur. Ne autem forma hæc a quoquã siue mare, siue foemina ignoretur; Parochi omnes eam quam diligentissime, ac frequenter doceant; scilicet, vt infundentes aquam super caput infantis dicant. Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen. Compater vnus, & Commater vna ad summum adhibeantur. Nomina Sanctorum, non autem Gentiliu n, in Baptismo imponantur. Liber in singulis Parochiis habeatur, in quo baptizati nomen tum parentũ, & compatrum, tum etiam dies natiuitatis, & dies baptismi describatur. Parochi puerperas moneant, vt cum primũ domo exierint, ad Ecclesiam gratias Deo acturæ, & ad benedictionem a Sacerdote suscipiendam, accedant. Moneant etiam parentes, ne infantes secum ad dormiendum in lecto teneant intra primum annum; sed in cunabulis, propter periculum suffocationis.

Christianæ Mulieres ne audeant lac Hebræarum filijs præbere propter scandalum Fidei.

De Confirmatione. Cap. xviii.

Confirmationis Sacramentum, cuius Ordinarius Minister est Episcopus, quanto sit studio, ac religione susci-

fufcipiendum Parochi sæpe populo explicabunt. Cum illud a nobis ministrandum fuerit; Parochi in suis Ecclesiis tempus antea publice edicent; vt qui in adulta ætate consignandi erunt, peccata sua prius confiteri debeant; & vt etiam ceteri omnes, commode ad certam diem conuenire possint. Parochi in sua quisque Ecclesia quotannis Paschæ tempore sacramenti huius vim, dignitatem, & effectus perspicue populum edoceant. Declarent etiam ex hoc, non secus, atque ex Baptismi sacramento cognationem contrahi; quam quidem ob animarum periculum, nec esse negligendam, nec temere contrahendam moneant. Confirmatorum parentes Parochi admoneant, vt eorum filios, cum adoleuerint, de suscepto hoc sacramento certiores faciant; ne cuiquam, aut dubitandi, aut sacramentum reterandi occasio præbeatur.

Confirmatorum, ac Compatrum nomina in peculiari libro in vnaquaque Parochia per Curatum descripta asseruentur, & exemplum in manibus nostris, seu Vicarij nostri, in Archiuio seruandum exhibeant intra dies octo a die confirmationis susceptæ.

Chrisma statim a Sacerdote in Ecclesia bombice detergatur, quæ cum Linteolo comburetur, & Cineres in sacrarium mittantur.

De Sanctissima Eucharistia.

Cap. xix.

Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum Parochi in suis Ecclesiis quam ornatissimo loco, clausoque, atque munito, & in argenteo, ac deaurato vase repositum decentissimè asseruabunt, cum lampade semper accensa; & illud singulis hebdomadis renouare non omittant. Omnes sæpe horrentur, vt venerabilè hoc sacramento
quod

quod a Christo Domino, ad augēdam in nobis gratiam, & diuini amoris spiritum fouendum, aliaque cælestia dona nobis impartienda institutum est; non solum Paschæ tempore refici, ac recreari curent, sed frequenter etiam intra anni spatium, & præsertim in maioribus festorum dierum celebritatibus; ne sponte se admirabili hoc cibo priuantes, tamquam gratiarum omnium fonte destituti, maximum animarum suarum detrimentum patiantur.

Summa etiam diligentia animaduertant, quæ Paschatis tempore de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento Populis administrando ad ipsos spectent. Propterea cum sacrum Quadragesimale ieiunium appropinquauerit publice in suis Ecclesiis denuncient, vt omnes ad tanti Mysterij susceptionem in Paschæ celebritate parati esse debeant; quemadmodum Sanctæ Matris Ecclesiæ auctoritate sancitum est; nec tunc quempiam prius admittant, quam eum, an de ouibus sibi commissis sit, agnoscant.

*c. omnis v-
triusq. scx.
in 6.*

Generatim moneant omnes eo tempore confiteri, ac in propria parochiali Ecclesia Sacram Communionem sumere, teneri.

Post Octauam Paschæ eorum nomina ad nos deferant; qui salutis suæ immemores, saluberrimo huic Sanctæ M. Ecclesiæ præcepto parere contempserint; vt ex eorūdem Sacrorum Canonum præscripto, quid magis eorum saluti profuturum sit per nos statui ac decerni possit.

De altissimi huius sacramenti vi, ac dignitate populos frequenter instruant; vt cognoscant, quanta animi pietate, humilitate ac mentis deuotione, ad tanti Regis mensam accedere debeant.

Adolescentibus prospiciant, qui tunc primum ad Sacram Communionem accedere intendunt, ne præmittant paterna charitate ac studio, eos prius erudire: Quæ quidem instructio, sicut omnibus necessaria, ita pro eorū adoleſcentium salute nullatenus omittenda est.

Vbi fidelium multitudo adsit; Sacra Eucharistia. nunquam ministretur, nisi prius ante ipsos nitidum explicetur lineum; ne quid tanti sacramenti maiestate indignum accidat.

Populo, postquam Sacram Eucharistiam sumpserit, vinum vase aliquo præbeatur, quod ad consecrati Calicis formam non sit confectum. Cum ad ægrotos Sacra Eucharistia deferenda erit; Sacerdos superpelliceo indutus cum stola, ac pluuiali decenter sub umbrella prodeat honesto fidelium comitatu prosequente cum facibus accensis, Clerico etiam præcunte, ac in intinabuli sono ad sanctissimi Sacramenti cultum, & venerationem fidelium populum excitante.

In sacro Eucharistiæ vasculo, serico velo contexto, sacerdos semper duas particulas sacratas deferat, quo ad Ecclesiam eodem cultu, & religione redire debeat.

Parochi cum Eucharistiæ, vel extremæ Vnctionis Sacramentum ad infirmos deferunt; septem psalmos in itinere recitent, vel alias pias preces ad Deum deuote effundere non omittant, & cum ad Ecclesiam redierint cum sanctissimo sacramento Eucharistiæ, annuncient populo indulgentias comitantibus, & luminaria deferentibus concessas; & secundum morem populum eundem cum sacramento benedicant.

Vbi sanctissimi sacramenti sodalitas instituta fuerit, semper certo campanæ sono sodales vocentur, qui sacris induti, deuoteque hymnos, & psalmos recitantes, venerabile sacramentum cum aliis fidelibus pie, ac sancte deducant.

Eos qui in morbum inciderint Parochi sæpius inquirent quos statim adeuntes hortentur; vt a peccatis per poenitentiae sacramentum prius purgati, mox sacram Eucharistiam deuote sumant.

Si morbus diuturnus fuerit, eos sæpius inuisent, atque consolentur, & doceant eo se maiore animi tranquillitate

tate aduersam valetudinem toleraturos esse ; & aduersarij imperus fortius superaturos, ac etiam mortem ipsam. alacrius obituros, quo se frequentius sacrosanctæ Eucharistiæ sacramento munierint, & animarum vires referant, & recrearint.

De Sacramento Pœnitentiæ.

Cap. X X.

Pœnitentiæ sacramentum, quo a peccatis liberamur, & in Dei gratiam restituimur ; maximo animi studio tractandum est. Peccatorem enim in spiritu humilitatis, & animi amaritudine pro admissis sceleribus quam celerime, vt Deo reconcilietur, ad ipsius ministerium confugere debet.

Minister autem similiter animaduertere tenetur, ne ob eius incertiam medicamentum, quod pro sanandis animarum vulneribus paratum est ; non solum non profit ; sed etiam morbi vim adaugeat ; & ita ager vehementius inde afflicteretur, vnde adiuuandus erat.

Propterea nos huic animarum periculo, Dei gratia adiuuante, occurrere ac prouidere cupientes, prohibemus, ne quis sacerdos sæcularium confessiones audiat, qui prius a nobis scripto approbatus non fuerit. Exploratum enim est, non vnicuique tam grauis ministerij facultatem committi debere ; sed ijs tantum, qui animi morbos, & recte curare sciant, & probe calleant sauciatis conscientiarum oleum, & vinum superinfundere. Parochi, & alij animarum curatores sæpissime fidelem Populum moneant, ex Ecclesiæ Decreto saltem in Paschæ celebritate singulis annisteneri, peccata sua confiteri ; quodque salutarem hanc constitutionem vera animi religione obseruent, nec accedere differant vsque ad Hebdomadam sanctam ; ne

tunc ex temporis angustia minus accurate sua peccata recensere, & enumerare queant: & sacerdoti ægrotantis animi habitum cognoscere non liceat, ac minus diligenter perpendere quæ unicuique morbo medicina sit adhibenda.

Parochi & alij Confessores, dum confessiones audiunt, superpellicem induant. Ne autem infirmorum dispositiones vltimarum voluntatum ab aliquo impediatur; mandamus sub excommunicationis pœna, vt nullus quouis modo, directe vel indirecte impediatur, quominus Sacerdotes, vel Notarij cum testibus ad infirmum accedant, vt ipsum alloquantur quoties, & prout infirmus voluerit. Et ne quis huius nostræ Constitutionis ignorantiam prætere valedat; Parochi sæpe eam in Ecclesijs populo promulgent. Confessores in priuatis adibus, nec maris, nec foeminæ confessiones absque necessaria causa audire præsumant.

Mulieres in Ecclesia tantum, & in sedibus confessionalibus ad id constitutis ad confitendum admittantur, ita, vt inter ipsas, & Confessorem tabella perforata media sit, quæ mutuam aspectum prohibeat, nec tamen auditum impediatur. Ante solis ortum & post occasum mulieres ad confessionem non admittant.

Pœnitentes cogitare oportet, cum ad confessionem accedunt, ipsum constitutum esse fidelium animarum iudicem, & in hoc ministerio Christi locum tenere. Proinde cum omni animi, & corporis humilitate, bonaque fide, ac intimo animi dolore; nec non cum magna spe veniæ consequendæ a Deo misericordiarum Patre non vereantur vulnera sua, & plagas sacerdoti detegere, ac patefacere. Confessores vero paternis monitis, accuratisque percussationibus, vbi illi suo muneri defuerint, pium eorum studium adiuuare enixe studeant.

Canones pœnitentiales Confessores omnino scire debeant, vt singulis peccatis pœnitentias ex Ecclesiæ præ-

scripto irrogandas non ignorent, caueantque ne ante debitam satisfactionem quempiam absoluant, cui sit facultas restituendi aliena, vel pia legata adimplendi; maxime vero, ubi in alia Confessione præcedenti, id ipsum eidem confitenti iniunctum fuisse, & non præstitisse inuenerint. Illos tamen excipimus, qui cum mortis periculo ægrotauerint; qui monendi erunt; vt debitam satisfactionem ordinare non omittant.

Apud Confessionales sedes Parochi transumptum habeant Bullæ Coenæ Domini, & casus a nobis reſeruatos; ne per ignorantiam extra fines potestatis sibi permissæ egrediantur.

Casus Reſeruati.

- 1 Publice blasphemantes
- 2 Sacrilegi
- 3 Malefici
- 4 Sortilegi; magicas artes exercentes, ac sacris rebus abutentes
- 5 Ecclesias Polluentes
- 6 Sodomitæ
- 7 Cum bestiis cocuntes
- 8 Incaſtuosi
- 9 Raptores Virginum
- 10 Abortum procurantes
- 11 Homicidæ voluntarij
- 12 Parentum percussores
- 13 Falsarij
- 14 Falsi testes in iudicio
- 15 Incendiarij & qui damni, iniuriæue causa vites vel arbores alienas inciderint
- 16 Assassini & viarum grassatores
- 17 Volorum commutationes

- 28 Excommunicationis maioris absolutiones
 19 Notarij legata ad pias causas facta non denuncian-
 tes ex nostri decreti præscripto
 20 Incertorum restitutiones locis piis arbitrio nostro
 applicandæ.

Forma absolutionis.

Misereatur tui omnipotens Deus &c. Indulgentiã &c.
 Dominus noster Iesus Christus te absoluat, Et Ego
 auctoritate ipsius absoluo te ab omni vinculo excommu-
 nicationis in quantum possum, & indiges: deinde eadem
 auctoritate absoluo te ab omnibus peccatis tuis. In nomi-
 ne Patris, & Filij: & Spiritus Sancti Amen.

Passio D. N. Iesu Christi, & merita Beatæ Mariæ sem-
 per Virginis, & omnium Sanctorum; & quicquid boni
 feceris, & mali sustinueris sit tibi in remissionem pec-
 catorum tuorum. in augmentum diuinæ gratiæ in præ-
 mium vitæ æternæ Amen.

Qui post Dominicam in Albis confessi non fuerint;
 mandamus vt post tres monitiones, tribus tunc sequen-
 tibus festiuis diebus factas, nisi resipuerint, & Ecclesiæ
 saluari præcepto paruerint, ab Ecclesia arceantur, & aliis
 pœnis subijciantur iuxta Innocentij. III. decretum cuius
 tenor talis est.

Omnis vtriusque sexus fidelis, postquam ad annos dis-
 cretionis peruenerit omnia sua solus peccata, saltem se-
 mel in anno, fideliter confiteatur proprio Sacerdoti; &
 iniunctam sibi pœnitentiam propriis viribus studeat ad-
 implere, suscipiens reuerenter ad minus in Pascha Eucha-
 ristia sacramentum; nisi forte de proprij Sacerdotis con-
 silio ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab hu-
 iusmodi perceptione duxerit abstinentum; alioquin, &
 viuens ab Ecclesiæ ingressu arceatur; & moriens christia-
 na careat sepultura.

Ne igitur quisquam ignorantiā cæcitate velamen ex-
cusationis afferre valeat; mandamus, vt Curati omnes
frequenter in eorum Ecclesiis salutare hoc statutum po-
pulis promulgent.

Et ne, quod primum esse debet postremum relinqua-
tur, fortasse etiam miserabili quadam negligentia pro-
fus omittatur. Præcipimus Medicis omnibus, vt ante-
quam agrorum curam exercere incipiant, ipsos adhor-
tentur, vt diuinam prius medicinam quam humanam
sumere debeant; ac propterea ipsis tridui spacium assi-
gnent, vt Sacerdoti peccata sua confiteantur. Quod si fa-
cere neglexerint, eorum curam omnino deserere tenean-
tur, donec illos saluari huic præcepto paruissè constite-
rit sub pena contenta in Bull. se. re. Pij Quinti.

De Extrema Vnctione.

Cap. xxj.

EXtremæ Vnctionis sacramentum quoties ad infirmū
erit deferendum, Parochus superpelliceo indutus, sto-
laque super humeros imposita, decenter ac religiose cum
Cruce, lumine, ac vase pro referendo bombyce, illud in
vasculo argenteo, vel saltem stanneo; serico velamine
cooperto, deferat. Et quoniam sacra hæc Vnctio ad im-
mortalem vitam ex hac mortali vita decedentem facile
disponit; Dispositio autem huiusmodi in eo qui iam sen-
sibus caret, nulla esse potest. Ideo Parochis præcipimus,
vt tunc maxime fideles ægrotos sancto oleo vngendos
curent, cum in eis, & mentis & rationis vsus adhuc vi-
get; vt & ipsi ad eam vnctionem suscipiendam animi pie-
tatem ac religionem præstare valeant, vberioremq;e
sacramenti huius gratiam consequi possint.

Cum ad infirmum Parochus accesserit, paterna eum
cha-

charitate consoletur, ac hortari curet, vt mentem deuote in Deum eleuet, ad cælestisque Beatitudinis gaudia desiderium suum erigat; ac propterea abiecto mortis metu, se ad æternam requiem vocari firma spe gaudeat.

Peracto autem vñctionis officio, Parochus adstantes moneat, vt preces Christo Domino pro eo effundere ne intermittant.

Verum quia tunc maxime ægroto spirituali Medico est opus, Parochus vsque ad extremum vitæ spiritum eisdem assistere, ac omni pietatis officio, religionisque precationibus munus suum adimplere studeat, quo fidelis anima Deo reconciliata, ac commendata decedat; ac propterea dum infirmus agonizat, hortetur assistentes, vt peculiare orationes pro illo recitent.

Sciunt autem Curati ex Sacrorum Canonum dispositione eis non licere hanc sacram Vñctionem exhibere impœnitentibus, & ijs qui in notoriis peccatis degunt; vel ab Ecclesia alieni nullû pœnitentiæ signû emisérunt.

De Ordinis Sacramento.

Cap. xxij.

VT in Dei Ecclesia idonei Sacerdotes, ac alij inferiorum ordinum ministri habeantur; qui in ministerio quod gerunt, merito ab aliis commendentur; Nos ex nunc muneris nostri debito, illud in primis prouidendum existimamus, ne quisquam ad ordines admittatur, nisi seruata ea diligentiae ratione, quæ per sacros Canones, & præcipue per Concil. Trid. præcipitur; cum optime compertum sit, hinc aditum concedi ad animarum curam, & ad mysteriorum Dei dispensationem. Quæ quidem sacræ functiones, si ab indignis indigne exercentur, tunc necesse est, vt omnis Ecclesiæ disciplina, ac cæterorum ædificatio fidelium corruat.

Vt igitur in exequendo nos illud studium præstemus, quod eadem sancta Synodus Tridentina imposuit. Volumus vt examinatores in hac sacra Synodo electi, cum primum edictum nostrum audierint, quo nos certa die sacros ordines celebraturos denunciabimus, pridie illius diei conuenire debeant, & ordinandorum examini coram nobis, seu Vicario nostro diligenter incumbere, eorumque operam ita sedulo impendere studeant, vt suam conscientiam exonerent, & nostram in aliquo ne grauent. Vicarij vero nostri foranei, eodem edicto similiter intellecto, omnes in oppidis moneant, qui sacris initiari voluerint, ne se coram nobis præsentent, nisi vere Ecclesiasticum beneficium, vel patrimonium eorum victui sufficiens obtineant.

Qui autem illud vere obtinuerint, cauere teneantur, apud Episcopalis curiæ acta, de eo non alienando donec vel ex beneficij postmodum assequuti redditibus, vel aliunde eis suppetat, vt decenter degere queant.

Qui minoribus ordinibus initiari fuerint, in præcipuis D. N. Iesu Christi, ac Beatissimæ Virginis Mariæ festiuitatibus: Diaconi vero, & Subdiaconi præsertim Canonici, & in dignitatibus constituti semel saltem in mense sacram Eucharistiam deuote suscipiant, & sciant maxime decere, cum in Altari ministrauerint saltem diebus Dominicis, & solemnibus sacram Communionem eos percipere, suosque mores, & vitam ad eam viuendi normam conforment, quæ & illorum instituto conueniat, & ministerium quod gerunt ita commendet, vt digni sanctæ Dei Ecclesiæ ministri ab omnibus habeantur, atque ad altiores deinceps gradus vocari mereantur.

*Conci. Trid.
sess. 23. c.
Subiaconi.*

De Sacramento Matrimonij.

Cap. XXiiij.

PARochi quo magis ab omnibus matrimonij sacramentum, quod Apottolo testante, magnum est in Christo, & in Ecclesia, nullo prorsus Religionis intuitu, sed tantum sæculi, libidinis, & diuitiarum cupiditate tractari vident, eo diligentius curare debent, ex Sac. Concil. Trid. decreto, ac regula, vt inter fideles religiose initiatur sancteque perficiatur.

*Seff. 24. De
de Matr.*

Quare populis persæpe enuncient, ac clarissimis verbis explicent legitimæ huius coniunctionis vim: ac sanctitatem, & cuius rei causa matrimonium sit a fidelibus incundum, quamue animi religionem, ac præparationem requirat, & in suis Ecclesijs ter, aut quater in anno frequenti populo legant; ac declarent Decretum Conc. eiusdem de Matrimonijs Clandestinis, a quibus omnes omnino abstinere iubeant. Denunciations, quæ matrimonium antecedere debent, ne intermittant, quæ tam in Parochia viri, quam mulieris fiant; nec eas vlla ex parte remittendi facultatem sibi assumant, absque speciali licentia a nobis in scriptis obtenta.

*d. seff. 24. c.
1. de ref. m.
trm.*

Coniuges saltem triduo ante matrimonij consummationem hortentur, vt peccata sua confiteantur, & ad sanctissimum Eucharistiæ sacramentum pie accedant, ipsosque moneant, vt ante sacerdotalem benedictionem in Ecclesia suscipiendam, in eadem domo non cohabitent.

d. seff. 24. c. 1.

Alienæ Diocesis sponsum sponsamue, nobis in consultis, in matrimonium non coniungant, etiam si quis testimonium a suo ordinario exhibeat, nisi prius ea fides a nobis, seu a Vicario nostro probata fuerit.

d. seff. 24. c. 7

Sponfos, hortamur, ne nisi in missa benedicant.

Coniugum ac testium nomina, & cognomina, nec non dies

dies in quo hæc peracta fuerint in libro a Parocho conscripta referuentur.

Abusus omnes, videlicet, bibendi in Ecclesia, & alia, quæ indecore sæpe fiunt, ne permittantur,

Interdictionem solemniem Nuptiarum ab Aduentu Domini, vsque in diem Epiphaniæ; & a feria quarta Cinerum vsque in octauam Paschatis inclusiuè ex eiusdem sac. Conc. decreto ab omnibus obseruari, etiam sub excommunicationis poena iubemus.

*Scs. 24. de
res. matr.*

Et generatim iidem Parochi alia quæcumque tollere, ac remouere studeant, quæ huius sacramenti sanctitati, & honestati contraria videbuntur; vt quod sanctum est, nō in comestationibus & impudicitis, sed in orationibus, & sanctitate vti par est a Christi fidelibus peragarur.

De Sacrificio Missæ.

Cap. xxiiij.

Sanctissimum missæ sacrificium, quo viuifica illa & salutaris hostia in ara Crucis Deo Patri semel oblata, quotidie nunc Sacerdotis ministerio ad eiusdem Domini passionis memoriam fidelibus instaurandam, vberimosque fructus mortis eius in nos deriuandos immolatur, inter cætera Christiani cultus officia singulari religione a sacerdotibus celebrari, & a populo maxima veneratione coli debet. Et cum valde felix sit sacerdos ille, qui obsequium seruitutis suæ digne peragit magnopere curandum erit omnibus, vt mundo corde, & absque mortiferi reatus macula ad rem diuinam faciendam accedat.

Propterea Sacerdotes omnes monemus; vt antequam celebrent, diligenter conscientia suæ latebras omnes excutiant, caueantque, ne cum se reos mortalis delicti ex conscientia nouerint, ad tremendi huius sacrificij functio-

Nec

nem accedere præsumant; nisi prius peccata sua confessi fuerint.

Nec hanc sacramentalem confessionem prætermittere audeant, vbi alterius sacerdotis copiam habere possint, quantumcumque se contritos existiment, ne de singulari medicina sibi miserabiliter aternam damnationem acquirant.

Postmodum se colligentes, & orantes cum cordis puritate, mentem in tanti mysterij pia consideratione defigant. Missam tunc accurate, ac distinctè prælegant, notatis singulis eius partibus; mox se sacris vestibus induant, quibus induti non modo neminem alloquantur, sed & oculos, & mentem ab omnibus amoueant, quæ eos a tanti ministerij pia deuotaq. meditatione distrahere possent.

E sacristia graui moderatoque incessu prodeant, ministro præeunte, & missale deferente.

Sacerdos confessionem ne incipiat, nisi accensis prius candelis, ac ibidem paratis vini, & aquæ vasculis.

In Altari neque biretum; neque aliud quidpiam ponat; præter ea quæ sint ad sacrificij ministeriū necessaria.

Sacerdos in Altari nunquam subbireto vtatur.

Clara voce proferat, quæ a circumstantibus audiri debent.

In legendo, nec tarditatem, nec celeritatem nimiam adhibeat.

Ceremoniis tantum vtatur a S. R. Ecclesia comprobatis nihil omnino addendo, vel minuendo ex ijs, quæ in ipsius Missæ ordinario scripta, & ordinata habentur.

Sacrum Canonem attente legat, non autem memoriter recitet, ne vllus error contingere possit.

Cum opus fuerit genuflectere, caput inclinare, ad populum se vertere, cruce signare, sacram hostiam in altum tollere, mouere, & frangere, adeo moderate se gerat; vt qui adsunt ex sacris ijs actionibus, diuini sacrificij sanctitatem magis agnoscant, & ad pietatem vehementius excitentur.

Propterea post consecrationem semper genu ad terram flexo sancta, & tremenda mysteria veneretur, & adoret.

Candelæ a ministro ne extinguantur ante recitationem vltimi Euangelij prout diei ratio postulauerit.

Post reditum ad sacristiam, sacris vestibus exutus, iterum ad orationem deuote se vertens omnipotenti Deo pro peracti sacrificij beneficio gratias agat.

3es. 23. c. 14. Omnes in Presbyteratus ordine constituti, cuiuscumque dignitatis gradusue fuerint; ne in vacuum gratiam Dei recepisse videantur, ex Sac. Conc. Tridentini decreto, diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus Missæ sacrum facere non omittant.

Curati vero tam frequenter in hebdomada celebrare teneantur: vt animabus sibi commissis satisfaciant.

Monemus pariter omnes Christi fideles: vt dum Missa priuata celebratur, a collocutionibus, ac risu, aliisque indignis actibus prorsus abstineant, sed mente, & oculis in sacerdotis ministerio deuote semper intenti, sacrosanctum sacrificium pie ac religiose aspiciant, audiant, & adorent, capite semper aperto ac genibus flexis.

Ad Altare, ne ita prope accedant: vt sacerdotem, seu ministrum perturbent. Prius non discedant, quam Euangelij recitatio post benedictionem, absoluta sit.

Monemus etiam quoscumque Ecclesiarum Rectores, ac præsertim sacristas, vt quam diligentissime studeant ne in Dei Ecclesia quicquam loci sanctitate indignum appareat, sed Domus Dei decorem vti diligentes, curent, vt lintea, & pallia, quibus Altaria teguntur, & ornantur, pura, mundaque sint. Indumenta quoque sacerdotalia, Pallia, & corporalia sint omni nitore redolentia. Purificatoria ad vsum sacri Calicis similiter munda sint: & idcirco vino albo potius, cuius in hac Prouincia copia est, in sacrificio vti mandamus. Demum omnium cura prouideant: ne quicquam in parte vlla conspiciatur in quo
non

non eluceat puritas, atque munditia: vt inde etiam fidelium mentes ad pietatem ac venerationem excitentur.

Alienæ Diœcesis sacerdotibus Missam celebrandi potestas ne concedatur in Ciuitate, nisi Nobis seu Vicario nostro ostensis prius literis testimonialibus, seu dimissoriis sui Ordinarij. In oppidis vero nostræ Diœcesis inspicere ac signari debeant per Vicarios nostros foraneos.

Ante auroram, & post meridiem missam celebrare nemini sacerdoti liceat, nisi ex causa, quæ iure permissa est.

In celebratione Missarum tam in nostra Cathedrali, quam in aliis, Ciuitatis & Diœc. nostræ Ecclesiis is ordo seruetur: vt etiam populi commoditati consulatur, quod sacristæ iudicio relinquitur.

In priuatis ædibus nullus sacerdos celebrare audeat.

In die sabbati Missa de Beata Virgine perpetuo celebretur, nisi solemne aliquod festum agatur: vel Ecclesiæ instituto impediatur.

Nullus Presbyter primam Missam celebrare præsumat absque nostra seu Vicarij nostri licentia.

In Missæ nouæ celebratione abusus omnes tollantur, qui aut nimia populi licentia, aut clericorum avaritia irrepserunt; ita vt indecens Baldachini delatio, & sumptuosa conuiuia omnino cessent.

Vidux, ac Puellæ nobiles ad Missæ auditionem, sicut cæteri fideles se teneri, sciant, propterea sub alicuius consuetudinis prætextu illas excusatas esse nolumus.

Parochi sæpe paterfamilias moneant; vt filios, & famulos suos, quos Ruri in pascendis bestiis occupatos detinent, Dominicis, & alijs festis diebus ad Ecclesiam horæ Missæ accedere faciant.

Et quoniam non ignoramus, ex populo complures esse, qui in feriatis diebus ad Ecclesias non conueniunt, nec missam audiunt: Idcirco monemus omnes, ac singulos fideles; qui aut ob seruilem eorum conditionem in Dominorum suorum operibus occupati detinentur, aut

*Conci. Trid.
sess. 22. De c.
de obser. &
euitan. in ce
leb. Missæ.*

ægri in lectis decumbunt; aut familiaribus curis Domi
vacantes exire nequeunt; vt, dum Campanæ signum au-
diunt, quæ pulsari solet quando Sanctus in Missa canta-
tur, statim vbicunq. reperiantur genua flectentes, deuote
cor in Deum erigant, ac pia mente salutarem hostiam,
quæ tunc in Ecclesia eleuatur, humiliter adorent, & pec-
catorum suorum veniam poscentes de continuis benefi-
ciis; quæ a Diuina bonitate percipimus, gratias agant.
Vt autem libentius, ac fructuosius vnusquisque hunc
Christianæ pietatis actum peragat, omnibus, & singulis
in Ciuitate, & Diocesi nostra; nostræ huic hortationi pa-
rentibus, pro qualibet vice dies quadraginta de iniūctis
poenitentis in Domino concedimus.

De Sacrosanctis Ecclesijs.

Cap. xxv.

IN Ecclesia, quæ domus Dei est; & in qua sacrosanctum
sacrificium offertur; diuinæque laudes celebrantur, &
ad orandum, ac Verbum Dei audiendum fideles conue-
niunt; non modo nihil indecorum, & incultum; sed om-
nia singulari quodam nitore, religiosoque cultu elucere
debent. Quapropter omnibus Ecclesiarum Rectoribus di-
strictè præcipimus, vt omnem diligentiam adhibeant, &
curent, ne ibi sordes vllæ, sed omnia munda, & sicut loci
sanctitatem decet, pura, nitidaque appareant.

Fontes aquæ benedictæ quolibet die sabbati expurga-
ri, & alia aqua munda repleti faciant, quam die Domi-
nico summo mane benedicant: fideles namq. ipsa aspersi
se santificant, a venialibus purgant, & a maligni hostis
incurfu protegunt. Aqua vero quæ fuerit extracta in sa-
crarium ingeratur.

Ne vero quis ibi peccata cōmittat, vbi peccatorū veniā
postu-

postulare debet; mandamus, cum diuina celebrantur officia; vt nemo deambulare nec ibi negocia vlla tractare, aut nugari, nec rifus prophanaq. colloquia habere audeat.

Sacris Altaribus, & Baptismi fontibus laicorum nemini adherere liceat. A sanctissimo Eucharistiæ tabernaculo auersus, seu alias irreuerenter nemo maneat, aut sedeat.

Vt sanctæ Crucis signo debitus vbique honor ab omnibus præstetur, animaduerrant Ecclesiarum Rectores, ne in solo, vel in marmoribus humi positis, nec in pavimentis, quæ hominum, ac bestiarum pedibus teruntur; aut in aliis immundis locis crucem sculpere, aut pingere quispiam audeat. Quod sicubi hodie humi, vel in loco minus decenti sculpta reperiat, illam quamprimum intra octo dies a Synodi huius absoluteione deleri, & amoueri curent.

In Ecclesiarum atrijs, foribusue, nullum venale vnquã proponi liceat. Ab Ecclesiarum parietibus prophana omnia, & immunda, velut Tabernæ, ac Iudæorum familiæ procul omnino arceantur. Hastas, & ignis tormenta in Ecclesiam inferre nullus præsumat.

Mendici elemosinæ causa per Ecclesiam ne uagen *Bull. Pij V.* tur, sed in foribus consistant. Comestiones, computationesue nullo vnquam tempore in Ecclesijs fiant.

Sub noctis hora Ecclesiarum fores claudantur, nec vllus noctis tempore intro admittatur, nisi nocte Natalis Christi Domini.

Sacerdotalia indumenta, & alia quæcumque Ecclesiastica ornamenta sacris functionibus dicata, nemo ad profanos vsus alicui commodare præsumat.

Altaria quæ sunt dotata per Cappellanos curentur, nec eorum bona a quoquam vsurpari permittant. Indotata *indotata tres menses* vero post tres menses a Synodi huius fine; aut competenter dotari & exornari ab ijs qui ea erigi fecerunt, aut destrui, ac dirui debeant.

Ecclesiarum immunitates cum omni vigilantia, & cura

M^o Adamus

ra illasas seruari, ac custodiri præcipimus; ita tamen vt facinorosi homines non nisi necessario tanquam ad Asylum recipiantur. Indemnitati quoq. iurium, & bonorum Ecclesiarum prospicientes; Mandamus omnibus Ecclesiastica beneficia obrinentibus, ac omnibus Hospitalium, & aliorum piorum locorum Gubernatoribus & administratoribus, vt intra duos menses post huius Synodi absolutionem inuentaria bonorum omnium, mobilium, & immobilium, iuriumq. & actionum ad Ecclesias, & Hospitalia, & alia pia loca tam Ciuitatis quam oppidorum nostræ Diocesis, cum ipsorum bonorum qualitatibus, situationibus, vocabulis, & confinibus coram honestis ac fide dignis testimonijs in forma probante conficere debeant; vt exinde duo publica instrumenta fiant; quorum vnum in ipsa Ecclesia, Hospitali; seu pio loco; alterum vero in Archiuo Cathedralis Ecclesiæ nostræ perpetuo seruetur. Qui vero Decreto huic in termino prædicto, aut parere neglexerit, aut parum fidelem se in hoc præstiterit grauiter arbitrio nostro puniatur.

De vita, & honestate Clericorum

Cap. xxvj.

PRæceptum Domini est Animarum Curatoribus: dicēs sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in Cœlis est. Hæc igitur veritatis verba nos admonent; vt si fidelem populum fidei nostræ commissum in viam salutis dirigere, & in Dei timore, prout tenemur, rectius instituire volumus; illud prius nobis curandum esse intelligamus ne ij, qui cæterorum fidelium animarum curam gerunt a recta viuendi via, & ab officii sui regula, vel parum deflectant, cum ab ipsis laici homines virtutum omnium ex-
pla

pla sumere debeant. Proinde eosdem animatum Rectores monendos duximus, prout eos enixe monemus, & obsecramus in Domino; vt pietatem, quam profitentur, etiam vitæ integritate, ac innocentia comprobare nitantur, suis recte factis exprimentes, quæ verbis alios docent; cum sciant se, & religionis, & pietatis exemplo cæteris præluere, omnique studio eniti debere; ne lucem quam Deus in illis posuit, ipsi suis tenebris obsecurent. Omnes itaque diligenter, quæ ad suum officium spectant scire studeant, & propterea in sacrarum litterarum studiis, ac diuinarum rerum pia meditatione, nec non in orationibus assiduo se exercent.

Manipulum curatorum, & Catechisimum ex Sac. Conc. Trid. decreto ad Parochos editum in manibus semper habeant.

Quotidie etiam ex aliis sacris litteris, ac sanctorum Patrum opusculis aliquid legant; quo, & vitæ exemplis, & doctrinæ præceptis reliquos fideles ad veræ virtutis disciplinam instituire valeant. Qui in Dei militia ascripti sunt, & in sortem Domini vocati, coronam ordini suo congruam, & visibilem continuo deferant, vt a laicis interno sci possint.

Sacerdotes, comam, & barbam studiose non nutriant, superioris labij pilos ita tonderi faciant, vt in missæ sacrificio præcioso Domini sanguine non imbuantur.

Biretum more Rom. Curia; Et vestem superiorem ad collum clausam, & ad talos vsque demissam semper deferant. In verbis sint modesti, non obrectatores, nec effrænis linguæ. Verborum obscœnitatem non minus, quàm operum detestentur, & fugiant. Vbicumque fuerint, caueant, ne indecens oculorum vagatio in eis reprehendi possit, sed pudorem in vultu, habitu, & incessu semper præferre studeant. Caligas non turgidas; neque incisas, sed nigri coloris induant. Interulas siue camisas simplices, non autem corrugatas vel acu elaboratas habeant,

ac in omnibus eam corporis mundiciam, & habitus puritatem seruent, quæ animi quoque puritatem præferat.

Iter facientes, & si habitu contractiore, congruente tamen eorum ordini sint induti, vt facile eos clericos esse dignosci possit.

Sacerdotes rurales, cum ad Urbem, vel vocati a nobis, vel alia ex causa accedunt, tabernas ingredi non audeant, vbi cauponum lenonum, ac meretricum commercium habere possint; quod & eorum ordini dedecus, & cæteris honestis viris scandalum præstaret, murmurationumque occasionem omnibus præberet. Quapropter qui secus fecerit, is per nos pro modo culpæ grauiter puniatur: ijdem quoque dum in ciuitate manserint, eodem decenti vestitu, quo vrbanus clerici incedant.

Pileis nisi pluuiæ tempore, aut nubilo coelo, & in viis, non autem intra Ecclesiam vti possint.

Annulos nisi in dignitate constituti, ne deferant.

Et quia Pastoris interest non ignorare, vbi oues suæ morentur, cum nulla eiusdem excusatio esse possit si lupo eas rapiat; propterea mandamus tam Curatis, quam aliis Presbyteris, & Clericis ne a Ciuitate, & Diocesi longius absque nostris aut Vicarij nostri commendatitiis litteris discedat. In propriis ædibus, & alibi cibum sumpturi, mensam prius benedicant; sumpto autem cibo, gratias Deo bonorum omnium largitori agere nunquam præmittant. In mensa recumbentes lectionem per Clericum, seu alium de familia, ex sacris bibliis, seu sanctorum Patrum homiliis semper habere curent.

A quocumque improbato ludorum genere penitus abstineant, nec eos spectent.

Choreas nec ducant, nec illis intersint, a permissis quoque ludis si scandalum quodque orri nouerint quam longissime absint.

In seculari curia aduocare non debeant, nec vti procuratores vniuersitatum, vel priuati alicuius ibi agere, seu
negocia

negotia profana tractare audeant, nisi pro se ipsis, seu Ecclesijs, vel pro miserabili persona. Tabellionis officiũ nullo modo exercent. Ab omni mercatura abstineant.

Concubinas, aut alias mulieres, de quibus suspicio haberi possit domi, vel extra non detineant, nec cum illis consuetudinem vllam habeant, sub pœnis ex sacr. Conc. Trid. decreto. Nec eas Domi habere audeant, quarum conuersatio a iure permittitur absque speciali nostra licentia.

Venationes contra sacrorum canonum formam ne exercent.

Tabernas, & diuersoria, nisi itineris gratia, ne ingrediantur. Cuiuscunque generis arma ne deferant absque speciali licentia a nobis, seu Vicario nostro obtenta; quæ nec concedi debeat, nisi dum Clerici per loca minus tuta transierint.

Noctis tempore absque honesta, & vrgenti causa per ciuitatem, seu oppida euagare non debeant; nec instrumenta pulsare, nec canere, aut canentibus se comites præbere, sub carceris, & alijs arbitri nostri pœnis. Qui in sacris sunt ordinibus constituti, laicorũ seruituti ne se subiciant, absque speciali licentia a nobis in scriptis obtenta.

Et generatim quæcumque alia, ad clericorum vitam, & honestatem ex sacrorum canonum, aut generalium conciliorum, seu aliarum Apostolicarum traditionum dispositionibus statuta sunt, ea omnia sub pœnis in eisdẽ contentis a Clericis omnibus obseruari volumus & præcipimus.

Hæc autem omnia, & singula libenti etiam animo sibi obseruanda proponunt, si meminerint, prout eos continuo meminisse monemus, ab Ecclesiastici ordinis hominibus, non eam modo viuendi rationem requiri quæ reprehendi non possit, sed aliam præstantiorem, quæ alios etiam ad pietatem instruere, & clericali ordini venerationem asferre debeat.

De diuinis officijs.

Cap. xxvij.

Sacerdotes, & alij Ecclesiarum Ministri, cum ad diuinas laudes certis horis celebrandas, & Missæ sacrum faciendum conueniunt, Ecclesiam ingressi; postquã Aqua benedicta se asperferint; ad Altare Sanctissimæ Euchari- stia accedant, ibique flexis genibus deuote Dominum venerentur, & adorent. Deinde ad sacristiam euntes, decenti silentio seruato, superpelliceum induant. Postmodum omnes simul ad Chorum moderato gressu procedant, & in suo quisque loco confideat.

Facto signo per Præpositum, seu Vicepræpositos, omnes assurgant & Hebdomadarius diuinas laudes incipiat, ac cæteri alternatim prosequentes, cum timore ac tremore tamquam in conspectu Domini concinant.

In medio cuiusq. psalmi versiculo fiat suspensio, ac cõgrua differentia inter festiuum, & feriatum officium.

In fine aut cuiuslibet psalmi, cum Sanctissimæ Trinitatis Elogium dicitur, omnes religiose aperto capite assurgant.

In Choro dum manserint, semper cum summa animi pietate in rem diuinam incumbant; nec strepitus vlli, nec colloquia, nec risus nec aliqui gestus indecori fiãt.

Inter psallendum, seu orandum, si quem errorem cõtigerit committi, a Præposito, seu Vicepræposito corrigatur, qui prudenter, aut repeti, aut progredi mandat.

A choro ne recedant, nisi petita a Præposito licentia, siue a Vicepræpositis ipso absente; alioquin tanquam absentes punctentur iuxta aliam Illustrissimi D. Cardinalis Lomellini Prædecessoris nostri Synodalem Constitutionem, quam nos, quatenus opus sit, innouamus.

Qui ad matutinum non venerint ante finem primi psalmi

psalmi primi nocturni. Ad Missam ante Epistolā. Ad Vesperas autē ante finē primi psalmi vti absentes pūctētur.

Post absolutum officium; seu missam, omnes genuflexi, tacite saltem Dominicam orationem dicant; tum surgentes, & inter se salutantes e choro discedant; omnes vna ad sacristiam redeant; vbi, & non alibi superpellicum exuant.

Omnes in sacris ordinibus constituti, vel Ecclesiastica beneficia obtinentes, canonicas horas quotidie recitare non omittant, sub poenis iuxta Bullam posterioris Conc. Lateran. & Pij V. præter peccati reatum.

Canonici Almutiam (proprium eorum signum) tam in Ecclesia : quam in publicis processionibus semper deferant.

In sacristia, seu in Ecclesiæ atrijs nihil profanum tractent, cum exinde altercationes, & iurgia sæpe oriri soleant cum laicorum scandalo, & cum maximo sacerdotalis modestiæ dedecore.

Vt autem sacrosanctum Missæ sacrificium, solemnius, ac frequentius in hac Cathedrali Ecclesia peragatur; Constitutionem nostram, quam ex decreto Trid. Conc. iam pridem fecimus, vt ex XXIII. Canonicis, sexdecim sint sacerdotes; Quatuor vero Diaconi, & quatuor Subdiaconi, ipsam huius etiam Synodi auctoritate confirmamus, ac denuo ab omnibus obseruari iubemus.

Cum de rebus ad Ecclesiam spectantibus Capitulum habendum erit, vnusquisque proponat, & respondeat, prout negotij ratio postulauerit, ex ordine quisque sententiam suam dicens, moderate tamen absque clamore, & contentione.

Omnes sub præstiti iuramenti debito, ea semper sincere consulere studeant, quæ ad diuini cultus obseruantiam, & Ecclesiæ beneficium fore iudicauerint: & vt in hisce actibus, & tractationibus, rixa, seu factio aliqua excitari non possit, quæ Canonicorum concordiam mutua-

*Faunt. Vi-
sit. c. 115. De
cret. 15.*

que beneuolentiam perturbare valeat, mandamus in po-
sterum, illud in eorum capitularibus deliberationibus
firmum esse debere quod latis secrete suffragijs, & non
aliter, maior & sanior pars comprobabit.

*Ead. Cart.
Dec. 12.*

In diebus festis capitulum ne fiat; nisi vrgens aliquid
contingat.

Ne autem ex conuentus, & Consilij defectu Ecclesiæ
iura pereant; & bonorum eius diligens administratio
prætermittatur; Canonici omnes ad Capitulum conue-
nire debeant qualibet feria quarta, seu alia die quando
a Reuerendissimo D. Episcopo, Præposito, vel Vicepræ-
positis vocati fuerint.

*Episc. Sarn.
Vis.*

Qui Ecclesiæ bona administrant, ne in corū proprios
usus illa conuertere, vel indebite subtrahere, & vsurpare
præsument; prout etiam Reuerendissimus D. Episcopus
Fautin. Visitator Apostolicus, eos monuit, quod ex
Sac. Conc. Trid. præscripto, poena excommunicationis
latæ sententiæ, talia agere præsumptibus imposita sit, &
absolutio Sanctissimo D.N. Papæ referuata.

*Sess. 22. De
refor. c. 11.*

Vt muneri suo quisque satisfaciat: Nos auctoritate
Constitutionum, tam Bonifacij Papæ VIII. quam Trid.
Concil. necnon Reuerendissimi D. Episcopi Fautin.
Visitatoris Apostolici mandamus, vt omnes Canonici
per se ipsos munus suum obire debeant, non autem per
substitutos. Ne autem in diuini cultus præiudicium, pa-
ctio, remissio, seu collusio fiat, nullam contrariam con-
suetudinem valere decernimus, qua absentis, & non ser-
uienti diei horæ, in qua quisque muneri suo defuerit, di-
stributiones quotidianæ dari possint, vel debeant. Quod si
dentur qui eas accipiet, suas non faciat; sed eas restituere
teneatur, quæ alijs seruientibus accrescant; Qui collusio-
ni huiusmodi assensu non fuerint iuxta obseruatum Ec-
clesiæ stylum.

Hortamur autem, ac monemus omnes, & singulos, qui
personaliter residere, & in diuinis deseruire tenentur; ne
mer-

mercenariorum more, quotidianis allecti stipendijs, sed tanquam filij Dei, in atrijs Domus eius, hilares scrui-
tutis suæ pensum Domino persoluant, aliter enim nouerint mentalis simoniæ crimen incurrendi periculo se exposituros; & hæc merces eorum esset.

Canonici tanquam Consiliarij, & in sacris functionibus Episcopi coadiutores, ipsum ad Ecclesiam præsertim Pastoralis officij causa euntem, & in publico procedentem, domo deducant, & reducant.

Missam celebranti, seu alia Pontificalia munera exercenti assistant & accuratè operam suam præstent prout cautum est Sacr. Conc. Trid. decreto.

*Seß. 24. c.
12. de ref.*

De Præposito. Cap. xxviiij.

PRæpositus, qui in hac Cathedrali præcipuus est, & post nostram Pontificalem, primam dignitatem obtinet; sciens, nullum aliud in Ecclesia præstantius officium esse, nec magis necessarium, quàm vt diuini cultus ordinatio & celebratio rectè ab omnibus peragatur, summa inuigilet cura, vt Missarum Conuentualium solemnia, atque diuina officia per hebdomadarium, tam Missæ, quàm officij; Cantores per Hebdomadas; Diaconos, & Subdiaconos, & alios Clericos, tam maiores quàm minores congruis horis, & accuratè, & ea, qua decet Religione, ac ordine persoluantur. Choro non interessentes per punctatorem punctari faciat, nec quicquam in diuini officij progressionem prætermitti sinat, seu indecore, ac præpostere agi. Quos verò in suo munere deesse, nec satisfacere, & negligenter se gerere cognouerit, arguat, & leues excessus puniat iuxta suam auctoritatem.

Qui quidem Præpositus præsit omnibus officialibus, videlicet Sacristæ; Camerario; Procuratoribus; Syndicatoribus, Granarolijs, cæterisque Ministris supradictæ
Eccle-

Ecclesiæ; vt quilibet ipsorum omnia bona, tam mobilia, quàm immobilia fideliter, & sollicitè administrat, gubernet, custodiat, dispenset, & distribuatur respectiue; ac possessiones, & terrena colat, prout hactenus obseruatum, & obseruari comperimus; atque in fine cuiuslibet officij quemlibet ex prædictis officialibus, rationem suæ administrationis diligentissime reddere curet.

De Vicepræpositis.

Cap. xxix.

Vicepræpositi per Capitulum eligendi duo, in quolibet anno in creatione aliorum officialium, absente Præposito, eius Vices gerant; & vnus sine altero, excepta chori, & diuinorum officiorum cura; nihil agere possit; sed ambo communicato consilio; quæ agenda sunt peragant; & si quis eorum abfuerit, durante absentia, Capitulum alterum subrogare possit. Qui etiam syndicatorum officio fungantur.

De Officio Sacristæ.

Cap. xxx.

Quolibet anno in creatione nouorum officialiū, vnus ex Canonicis ad officium Sacristæ maioris eligatur: Qui Sacrorum vasorum, & Sacerdotalium indumentorum, sibi in inuentario assignatorum diligentem custodiam habeat; illaque recte complicata seruet. Nec pro alterius Ecclesiæ vsu, sine nostra licentia vnquam commodare valeat. Tobaleas, & alia Altarium tegumenta, & ornamenta, munda ac nitida habere studeat. Ceras, &

Oleum

Oleum custodiat, ac lampades præsertim ante sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, luce semper accensa tenere procuret.

Vinum, & hostias, ac alia omnia ad sanctissimum sacrificium necessaria diligenter præparare faciat. Label- lum cum aqua; & manutergio, quod sæpius immutetur, & mundum habeatur; quotidie purgari curet, vt Sacer- dotes prius quàm sacris se vestibus induant, manus sem- per abluant.

In ferialibus diebus vnã semper missã in diei cre- puscule celebrari faciat, vt qui ad villam; & ad labores sunt ituri, prius spiritali cibo animos suos pascant; & vt opus quod agunt, prospere feliciterque eis succedat. Aquam benedictã quolibet Die Dominico innouare procuret.

Habeat duos substitutos Mansionarios Sacristas mi- nores, per quos Ecclesiam; & altaria omnia decenter or- nari, & præcipuè in festis diebus; aliaque omnia supradi- cta diligenter peragi curet.

Campanæ signum ad conuocandum clerum, & po- pulum, congruis ac consuetis horis dari faciat.

Duas Tabellas in Sacristia habeat omnibus inspicien- das; in quarum vna Missarum, & Anniuersariorum obli- gationes, quæ pro fidelibus defunctis ex onere in eorum testamentis imposito celebrari debent, ac benefactorum nomina sint notata: In Altera verò vniuscuiusque Cap- pellæ, & Altaris descriptæ sint Missæ, & officia solem- nia, quæ per annum, tam à Canonicis, quàm ab aliis Cap- pellanis, & Rectoribus obeunda erunt.

Ne autem defunctorum animæ suo voto, ac desiderio fraudetur; Curet idem Sacrista sub suæ conscientie one- re, vt munera omnia in his duabus tabellis descripta, om- nino, à quibus debent, adimpleantur, sub poenis per nos in eisdem appositis.

Missæ celebrentur primo, aut secundo, aut tertio loco
iuxta

iuxta dictarum tabellarum ordinem. In Sacristia, ne permittat, vt rixæ, seu strepitus fiant, nec laicos ibidem versari sinat.

Qui quidem Sacrista pro tempore, etiam Secretarij officio fungatur cum prouisione medietatis fructuum Clericatus Sancti Andree iuxta formam vnionis Illustrissimi D. Cardinalis Lomellini Prædecessoris nostri, quam, quatenus opus sit, innouamus, confirmamus, & dimulgamus.

De Pœnitentiario.

Cap. xxxj.

sefs. 24.c.
8. de refor. Pœnitentiarius, qui ex nostra Institutione in hac Cathedrali Ecclesia, nuper iuxta formam Concil. Trid. cum vnione Canoniciatus, ex prouisione Apostolica, est adiunctus onus habeat audiendi confessiones in eadem Ecclesia omnium, & singulorum, tam Ciuitatis, quàm Diocesis, ac aliorum ad Ciuitatem confluentium.

Quolibet die Dominico infra Missarum solemnia denunciet Ieiuniorum dies, & festa ex præcepto, consuetudine, seu ex particulari Ciuitatis deuotione seruanda, populo, pio semper eum sermone adhortans; vt omisis scruilibus, vanisque sæculi curis, in alijs pietatis, charitatis, & Christianæ Religionis operibus sese salutariter exerceat.

Ex sanctorum gestis aliquid semper recitet, & doceat, quemadmodum Pia Mater Ecclesia Sanctorum merita celebrans, eorum nobis proponit sequenda vestigia, vt sicut illi per fidem vicerunt regna; operati sunt iustitiam, adepti sunt repromissiones; ita nos quoque ex eorum imitatione sobriè, iustè, pièque viuentes ad eorum peruenire consortia studeamus.

De Curato Cathedralis Ecclesiæ.

Cap. xxxij.

ET si animarum cura totius Ciuitatis inter plures Parochialium Ecclesiarum Rectores distributa sit; nihilominus cum etiam Cathedrali Ecclesiæ vnus ex Capitulo Curatus quotannis eligi consueuerit, qui habeat curam animarum Contratæ Castellæ contiguæ dictæ Cathedrali Ecclesiæ. Et hanc electionem Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Cardinalis Lomellinus Episcopus prædecessor noster suo statuto seruandam decreuit, cum assignatione medietatis fructuum Clericatus Ecclesiæ Parochialis S. Andreæ. Nos illam pariter commendantes, ac simili modo seruandam mandantes, Curatum in hac Synodo electum, in primis monemus, vt in Sacramentorum administratione, ita se gerere studeat, vt merito cæteris animarum Curatis exemplo sit.

Matrimonia contrahenda, iuxta Sac. Conc. Trid. & Reuerendissimi D. Annibalis de Grassis Episcopi Fauentini Visitatoris Apostolici decreta; pronunciet; sacri Baptismi fontem, nitidum, beneq. clausum seruet.

Sacra olea decenter, ac securo in loco custodiat. Aquã die quolibet Dominico benedicat.

Cum ad Cathedralem mortui alicuius cadauer deferretur; ipse cum stola, & pluuiali nigri coloris officium faciat.

De Cæremoniarum Magistro.

Cap. xxxiiij.

Cæremoniarum Magister quàm diligentissimè curet, vt omnia, quæ ad cæremonias attinent; iuxta S.

R. E. ritus, ac Pontificalis, & Missalis rubricas, ritè, & ex ordine ab omnibus peragantur.

In Choro dum Diuina celebrantur, omnibus innuat, ac indicet, quando standum, & sedendum, caput submitendum, aut genuflectendum erit, & omnes cuiuscūque ordinis ac dignitatis fuerint, quo ad cæremoniarū munus ipsi pareant.

Ministros quoscumque officij sui discrete admoneat. Adolescentes, ac alios clericos minus peritos, priusquam publicè aliquid canant, seu recitent, in Sacristia audiat, & erudiat.

De Canonicis Cantoribus.

Cap. xxxiiij.

Cantores Canonici, qui ex Cathedralis huius Ecclesiæ consuetudine, Chori Magistri officio funguntur; & in singulas hebdomadas deliguntur festis diebus, iuxta eiusdem Ecclesiæ morem Pluuialia induant, & Antiphonas cæteris Canonicis præintonent; versus canant; & ad Lectorinum, cum opus fuerit, accedant, ac in quacumque officij hora, seu in Missa, quæ canenda, vel legenda erunt, præuideant, ac alijs proponere curent.

Antiphonas, Responsorialia, & Gradualia canere incipiant concorditer, rectè à cæteris quoque Cantoribus cætentur, voces extollendo, seu demittendo, prout magis consonum eis videbitur. Et vt omnia, prout decet, ordine peragantur, ij, antequam officium inchoetur, libros præparent, & quæ psallenda erunt inueniant.

Cæteri omnes his assentiri, & parere studeant, ne quid dissonum audiatur, quod populi auribus pro deuotione molestiam afferat.

Prædicta omnia etiam in ferialibus diebus, vel cum canu,

cantu, vel sine cantu, & sine Pluuiatibus, vt ad huc seruatum est, præstabunt.

De Clericis maioribus, & minoribus. Cap. xxxv.

DVo Clerici maiores per nos iam prouisi Altari maiori teneantur, dum diuina officia celebrantur, semper in choro interesse; Missæ conuentuali, & solemni inferuire, ac dictum Altare maius, quando Sacrista iniunxerit, ornare, & alia pro ornamento totius Ecclesiæ, & seruitio cultus diuini peragere.

Ad quæ diligenter, & accuratè præstanda teneantur etiam cæteri Clerici minores, qui ad minus quatuor in hac Cathedrali esse solent ad nutum amouibiles, cum prouisione, & assignatione omnium, & singulorum fructuum Ecclesiæ S. Angeli, auctoritate Apostolica, & nostra ordinaria vnitorum respectiuè.

Iisdem Clerici minores semper, & assiduè Ecclesiæ deseruiant, Missis priuatis ministrent, & Sacristæ maiori præsto esse, alacriq. animo parere debeant.

Ad vesperas venire omnino ne omittant, præsertim quando fuerint paratæ, & in omnibus processionibus præsentés esse sub arbitrij nostri pœnis.

De Mansionarijs, & Punctatoribus. Cap. xxxvj.

DVo pariter Sacristæ minores, seu Mansionarij à Capitulo singulis annis deputentur, quorum officium præcipuum sit obedire maiori Sacristæ, Hostias, seu for-

mas pro sacrificio conficere . claudere , & aperire fores Ecclesiæ ; eiusdem pauimenta scopis mundare : Campanas sonare : Altaria ornare : Lampadas mundas , & accensas tenere ; luminaria accendere ; & alias huiusmodi in Ecclesia functiones , & munera exequi , ita vt nihil in decorū , nihil inordinatum in domo Domini reperiatur . Habitent ijdem in cubiculis contiguis Sacristiæ , & si in suo officio negligentes fuerint , eos Præpositus obiurget , & castiget .

Qui Mansionarij ex consuetudine in hac Cathedrali Ecclesia punctatoris officium exerceant ; statim , post præsentis Synodi absolutionem , coram nobis iureiurando spondeant , se in hoc munere debitam fidem , ac diligentiam præstituros ; & in libro punctationum sine aliqua personarum acceptione annotaturos omnes , & singulos , qui Canonicis horis , ac Missæ conuentuali quotidie personaliter , iuxta Ecclesiæ obseruantiam , non interfuerint , & librum punctationū se fideliter seruaturos , ac illum singulis mensibus , & alias , quandocumque requisiti fuerint , & nobis , & Capitulo , promptè exhibituros .

Qui ad hoc punctatoris officium posthac admittentur , si commodè fieri poterit , sint in sacris ordinibus constituti , præstito per eos prius fidelitatis iuramento in manibus nostris , ac Capituli . Si vero eos in hoc munere , nõ rectè , nec fideliter se gessisse constiterit ; negligentia , ac delicti poenis irremissibiliter puniantur , scilicet dupli , & periurij , ac alijs arbitrio nostro .

Punctationes qualibet hebdomada die Sabbati post Vesperas publicè coram omnibus Canonicis inspicere , ac promulgare , & in libro annotare teneantur ; nec ad alicuius gratificationem excusatio aliqua minus legitima admittatur ; cum omnis indebita remissio , non modo fiat in animarum præiudicium , sed etiam in diuini cultus diminutionem , quem potius ab omnibus augeri oportet .

De Processionibus, & Supplicationibus. Cap. xxxvij.

Generales processiones omnes à nostra Cathedrali semper incipiant, & ad eandem redeant, ad quas aliarum Ecclesiarum Rectores cum suis Clericis superpelliceis induti, & crucem præferentes conuenire debeant. Sanctissimæ Crucis vexillum in processionibus, & in mortuorum exequijs; non per laicos habitu laicali, sed per clericos vestibus clericalibus indutos, semper deferatur.

Regulares quoque vocati, quamuis exempti, ex Sac. Conc. Decreto similiter conuenire teneantur, in habitu suorum ordinum.

Confratres itidem conuenire debeant induti saccis, & cum insignibus confraternitatis eorum: Qui autem antiquiores sunt, alios præcedant, prout nunc in hac Ciuitate obseruatur.

Et omnes adsint in Ecclesia antequam sanctissimæ Trinitatis inuocatio decantetur. A processione nemo discedat, neque in via eam deferat; sed ad eandem Ecclesiam Cathedralem omnes simul processionaliter redeant; vt pijs omnium precibus supplicationes terminentur.

De simplicibus Presbyteris, & Clericis. Cap. xxxviii.

Sicut laicis hominibus in festis diebus Missæ sacrificio non interesse; sed eo tempore vana, ac profana tractare, imputatur ad crimen; ita multo magis Sacerdotibus, ac clericis illud idem facientibus, & vitio, & decori

decori verti debet. Quare Nos huic Sacerdotum, & clericorum defectui prouidere volentes, mandamus omnibus quantumuis simplicibus Sacerdotibus, ac alijs clericis intra ciuitatem degentibus, nec alicuius Ecclesie seruitio mancipatis; vt Dominicis, & alijs festis diebus, hora Missæ maioris, ac Vesperarum, conuenire debeant ad Ecclesiam maiorem cum cottis, sicut cæteri Ecclesie Ministri. Qui vero tribus continenter festis diebus nullo legitimo impedimento detenti, sed ex eorum negligentia, & indeuotione conuenire neglexerint, eos inhabiles reddimus, ac declaramus, ad beneficia quæcumque in hac Ciuitate per menses sex, & hoc toties, quoties &c.

De Regularibus. Cap. xxxix.

Oportantes cuiuscumque ordinis Regulares, Monasteria in hac Ciuitate habentes; vt nobis in vinea Domini salubriter excolenda comministros se exhibeant; eos in Domino rogamus, vt Populo Nobis commisso, nobiscum veræ pietatis exempla præstare curent, in conuersatione, in charitate, in fide, in castitate: Monentes etiam eos, vt accurate exequi studeant, quod sancta Tridentina Synodus, de lectione sacre Scripturæ, in eorum Conuentibus instituenta, decreuit.

De Sanctimonialibus .

Cap. XXX.

PRudentes Virgines, quæ, spretis mundi huius illecebris, sancto proposito sese in Monasterium abdiderunt; ne ab optima, quam elegerunt, parte, iterum ex inanium rerum aspectu modo aliquo deflectant, præcipuè euitare nitantur sæcularia hominū colloquia, quæ sicuti à sæculo procedunt, ita pijs illarum votis officere poterunt, & vt iugiter rerū diuinarum contemplatione in via Domini proficiant; oculos quoque diligenter auertant, ne vanitates videant. Linguam adeo cohibeāt, vt in silentio semper manere congaudeant, nec labia vquam aperiant, nisi ad laudes Domini annunciandas. Totam suam vitam, ac mores in assiduo, fideli, ac humili D. N. Iesu Christi obsequio ita componant, vt earum corda quàm longissimè à sæculi cogitationibus, cupiditatibusve seruent, & toto animo salutaria Regulæ præcepta adimplere studeant; vt à coelestis gloriæ Rege ad æternæ beatitudinis gaudia tandem perducere mereantur.

Nos igitur ex Pastoralis muneris nostri debito, Monialium nostræ Iurisdictionis in Monasterio huius Ciuitatis, Ordinis S. Damiani, degentium saluti inuigilantes, ex Sac. Conc. Trid. auctoritate hæc præcipienda, & ordinanda duximus, quæ sequuntur.

Monasterij anterior ianua, perpetuo duabus clauibus clausa seruetur, quarum alteram ex interiori parte Abbatissa; alteram vero ex parte exteriori Capellanus, seu Custos seruet, & teneat.

Ad fenestras omnes, quæ Ciuitatem, & Palatium publicum prospiciunt, lignei cancelli semper habeantur; prout iussu nostro iam pridem positi fuerunt.

Posterior autem ianua ad vsum cellæ vinariæ constructa,

sta, vindemiarum tantum tempore aperiatur.

Intra Monasterij septa, nulli omnino, neque mari, neque foeminae, sub excommunicationis poena, ingredi liceat, ijs tantum exceptis, quibus ex eiusdem Sanctae Synodis Decreto potestas, quotannis à nobis scripto renouanda, permittitur. Sub eadem quoque excommunicationis poena mandamus laicis omnibus, tam maribus, quàm foeminis, ne ad dictum Monasterium accedant, vt cum Monialibus colloquantur, absque speciali nostra licentia, exceptis earum parentibus, qui tamen cum filiabus suis tantum sermonem habebunt, non autem cum alijs.

In reliquis, tam ab Abbatissa pro tempore, quàm ab alijs Monialibus omnia alia obseruari iubemus, quæ à Concil. Trid. circa proprietatem, clausuram, Abbatissæ, & aliarum officialium electionem, Sacramentorum frequentiam, admissionem, & professionem, decreta sunt, & à Reuerendissimo D. Episcopo Faentino vltimo Visitatore Apostolico, & à nobis in Visitatione pro eiusdem Monasterij conditione eisdem Monialibus proposita, ac scripto tradita fuerunt, sub poenis à iure statutis, ac alijs arbitrio nostro, pro culpæ, & inobedientiæ qualitate, imponendis.

De Hospitalibus, & Confraternitatibus. Cap. xli.

Charitatis officia in pauperes, & egenos copiosam in cælis mercedem habent. Quare ne pauperes merito conqueri possint, in locis pijs ad peregrinorum, & ægrotorum solamen præcipuè institutis, pietatis opera non exerceri, & eorum inopiæ nullum ibi auxilium præstari, vbi Christi patrimonium administratur, Nos cuius studio, ac Curæ hæc maximè commendantur: Præcipimus,

mus, vt ad piorum locorum administrationem ijtantum post hac deligantur, quorum probitas, fides, sedulitas, & charitas, plurimorum testimonio sit comprobata, & qui eorundem locorum debitores non existant. Quique fructus, & redditus, non in profanos, nec in suos proprios, sed in destinatos tantum vsus conuertant. Bona tam mobilia, quàm immobilia nemini vendant, donent, permutent, nec in Emphyteusim, aut alias, in annuū censum, nec etiam ad breue tempus, vltra triennium concedant, absque consensu nostro, ac sanctæ Sedis Apostolicæ approbatione, si de alienatione ad longum tempus agatur. Decernentes ex nunc, irritum & inane quicquid secus factum fuerit: Bona vsurpari non permittant; sed vsurpata quoquo modo recuperare curent.

Dati, & accepti singulis annis rationem reddant, cum interuentu nostro, seu Vicarij nostri; & generatim omnia, & singula alia fideliter, ac diligenter obseruent, quæ ipsis proposita sint, tam à dictorum piorum locorū Constitutionibus, quàm ab eodem Reuerendissimo D. Faurentino vltimo Visitatore & à nobis in decretis, & ordinibus, per nos in Visitatione eisdem scripto traditis sub pœnis in ipsis contentis.

Card de laicorum sodalitatibus c.

135.

Vt etiam omnis intemperantiæ occasio à pijs locis remoueatur, interdicimus omnibus Confratribus cuiuscunque sodalitatibus sub excommunicationis pœna, ne in ædibus Confraternitatum, & Hospitalium conuiuia, & commessationes agant, sed si forte ob eam rem, in alias ædes conuenire voluerint, sub eadem pœna præcipimus, ne ex Confraternitatum, seu Hospitalium bonis quicquam in eum sumptum erogare præsumant, sub pœna etiam in eiusdem Reuerendissimi Episcopi Faurentini Visitatoris ordinationibus contenta.

De Vicarijs Foraneis.

Cap. xlij.

QVonia externum nostrum Gregem per nos ipsos assidue (vt nobis cordi esset) in via mandatorum Dei dirigere ad vitæ Innocentiam, ad pacem, & ad cæterarum Virtutum profectum adhortari, & inducere nequimus: Vicarij nostri Foranei sua diligentia, munus hoc nostrum adimplere studentes, curabunt in oppidis ac locis sibi commissis, vt omnia rectè agantur, quæ ad Diuini cultus obseruantiam, & animarum curam pertinere cognouerint; nulla de causa, nisi à nobis scripto probata, permittentes, vt Curati à suis Parochiis discedant, nec suum munus in aliquo deserant; sed inuigilent, an re ipsa per eosdem omnia præstentur, quæ ex eorum officij debito tenentur, ac præcipuè scire contendant, an diuinus cultus in eorum Ecclesiis ritè peragatur.

Quos verò in aliquo minus satisfacere, seu delinquere inuenerint; eos primum fraternè corripiant, deinde, si opus erit, eorum errores ad nos denuncient. Clerum semel in mense conuocent, & sedulo inter se, exclusi laicis, cõferant quæcumque ad animarum curam rectè gerendam pertinent.

Vnusquisque suæ Parochiæ difficultates, & casus duobios proponat, vt communi consilio, quid agendum fuerit, explicetur.

Querelas si quæ inter ipsos Sacerdotes; & Clericos fuerint; audiant, componant, seu ad nos deferant,

Libros ex decreto nostro familiares habendos emere compellant.

Abusus, si qui irrepserint, prorsus tolli, & aboleri, omniaque alia, ac singula in hac nostra Synodo ipsis iniuncta, per eosdem exequi, ac persolui curent.

Pecunias pro Ecclesiarum reparatione, seu ornamento pie relictas in illud opus omnino exponi, & erogari quamprimum iubeant.

Ecclesias sæpe, ac diligenter perlustrent, & non modo inquirant, que admodum Curati in debito suis Populis impendendo se gerant, sed etiam, an omnia, ac singula quæ per nos in Visitatione ordinata fuerint, aut pro Ecclesiarum reparatione, aut pro Diuini cultus amplificatione re ipsa præstentur, & executioni demandentur. Nosque de omnibus quàm sæpissimè certiores faciant.

Omnes per Dioecesim nostram, prima tonsura initiatos, & in minoribus constitutos festis saltim diebus Ecclesiæ Archipresbyterali inseruire compellant.

De rebus autem suæ curæ commissis singulis mensibus ad nos diligenter perscribant.

Cathedraticum mensæ nostræ Episcopali, ac ius tombatici persolui solitum, nec non quartam funeralium integram, prout ex Sac. Conc. Trid. decreto mandatur, ab omnibus Ecclesiarum Rectoribus, aliisque quorum ea est obligatio exigere, & de acceptis rationem singulis annis reddere nobis, seu Vicario nostro Generali debeant.

De legatis pijs, antequam defunctus sepelliatur, ab hæredibus, & Curatoribus suis querant, eaque in librum referant, & infra sex menses, nisi breuius à testatore tempus assignatum fuerit, exigere curent.

Notarios rogatos moneant sub excommunicationis poena, vt de publicis eorum libris notam fideliter exscriptam tradant, soluta tamen eis congrua pro legati qualitate mercede.

Vt autem Vicarijs ipsis debitus honor, & obedientia præstetur, præcipimus omnibus, ac singulis Archipresbyteris, aliisque Sacerdotibus & Clericis, vt in ijs, quæ ad eorum officium spectant, ipsis parere teneantur sub nostri arbitrij poena.

De Promouendis ad Parochiales, & eorum Examine.

Cap. xliij.

POPuli nostri vtilitati prospicientes, & ne diutina Parochialis Ecclesiæ vacatio aliquod detrimentum afferat si debitis interim muneribus, ac officijs destituatur. Mandamus, vt cum primum Parochialem aliquam vacante contigerit, intra triduum, ad nostræ Cathedralis, & vacantis Ecclesiæ ianuas publicum edictum, nostra vel Vicarij nostri manu firmatum affigi debeat, quo omnes, qui examinari voluerint, inuitentur, vt in termino ex tunc dierum X. compareant, & examini se subiciant; quo tempore transacto, examen quàm diligentissime fiat: Vicarij verò foranei, cum in suis oppidis vacatio occurrerit, suis nos litteris statim admoneant, vt idem edictum per eos similiter affigatur, & promulgetur. Et vt nõ nisi digni ad beneficia eiusmodi, & ad animarum curam assumantur. Monemus in primis examinatores, vt quod in eorum deputacione iureiurando promiserunt, illud fideliter exequi studeant, omnia ac singula in promouendis, per Sacros Canones, & præcipuè per Conc. Trid. requisita, diligenter perquirant, obseruent, scientes hinc potissimum pendere, & ipsius orbatae Ecclesiæ, & fidelium animarum, vtilem salutaremq. prouisionem.

Examinandus, postquam legitimè probauerit, se ex legitimo matrimonio, & ex Catholicis parentibus ortum, vbi, & qualiter educatus, & quæ eius vita, & conuersatio, quodque nullo fuerit crimine inquisitus, vel suspectus; nullaque infamia notatus; quod non bigamus; & à quo tempore sacris initiatus; nec non quod nullo corporis vitio, præsertim exitiali morbo, laboret; Et quod in ætate sit
legi-

*8. es. 24. c.
8. de refor.*

legitima constitutus, explorata quoque eius animi modestia, prudentia, & continentia, & quod animi deuotione ductus, non autem vt suæ potissimum commoditati cōsulat, Ecclesiastica munera quærat. Postmodum perquiratur de eius scientia, & eruditione, & præsertim quâ peritiam de pœnitentialibus Canonibus habeat; cum eos quasi regulas quasdam ediscere, & sapienter vt Iudex, & arbiter, ex peccati circumstantiis, ac ex contritionis qualitate moderari debeat.

Qui verò ex congruis, eruditisque responsionibus ad onus vacantis Ecclesiæ idoneus vnanimi examinatorū sententia iudicatus fuerit; huic de huiusmodi iudicio, & approbatione per Cancellarium nostrum publica fides, & attestatio fiat.

Si autem ex iure alicuius patroni laici præsentatio, vel nominatio intercesserit, priusquam per nos ad institutionem canonicam procedatur, volumus, & mandamus (vt omnis ad simoniæ labem aditus præcludatur,) quod præsentatus prius iuramentum infra scriptum in manibus nostris præstet.

Ego. N. præsentatus ad beneficium N. iuro per sacrosancta Dei Euangelia, quæ manibus meis tango; neque me huius beneficij obtinendi causa, neque vt ad id præsentarer; neque alium quempiam nomine meo, me sciente, & consentiente, quicquam alicui dedisse, promississe, aut prius datum confirmasse, seu ob id compensasse, nec de bonis Ecclesiæ, tam præsentibus, quàm futuris, quicquam modo aliquo remisisse, seu pactionem aliquam fecisse, seu me facturum promississe, ita me Deus adiuuet; & hæc Sancta Dei Euangelia.

Ne autem beneficiorum Ecclesiasticorum fructus, in successorum præiudicium quouis prætextu vendantur, seu alienentur; Præcipimus omnibus Ecclesiarum Rectoribus, ne pendentes adhuc suorum beneficiorum fructus vendere, seu alienare præsumant absque nostra licentia

centia speciali scripto obrenra, aliter facta venditio, & alienatio irrita sit, & nulla. Prouisi verò de beneficiis quibuscumque intra menses tres post adeptam possessionem bonorum omnium, tam mobilium, quàm immobilium beneficij eiusdem inuentarium fideliter conscriptum nobis, seu Vicario nostro præsentare debeant, in Archivio Cathedralis Ecclesiæ nostræ asseruandum,

De rebus Ecclesiæ non vsurpandis, & de male alienatis recuperandis. Cap. xliiij.

QUæ pia fidelium voluntate Sanctis Ecclesiis, & earum Ministris, aliisque piis locis ad pauperum inopiã subleuandam tradita, & assignata sunt; ea ne in profanos, seu proprios vsus improbè auertantur, siue Ministrorum incuria dilabantur, aut minuantur, sedulo à nobis curandum est. Quare ex Sacri. Trid. Conc. auctoritate sacrilegum hoc scelus comprimere, & à commisso nobis grege remouere volentes; Præcipimus Ecclesiarum omnium Rectoribus, ac piorum locorum administratoribus; vt intra trium mensium spatium, à præsentis Synodi absolutione, locationes, & alienationes Ecclesiasticorum bonorum adhuc quomodolibet factas, nec à sancta Sede Apostolica confirmatas, diligenter conquirere, exactiones, annuosque census, ac redditus, & alia Ecclesiarum iura quæcumque indebitè, seu per fraudem vsurpata, scripto nobis denunciare fideliter debeant; vt indemnitati Ecclesiarum, & occupantium saluti opportunis iuris remediis consulere, ac providere possimus.

Et vt homines ab hoc sacrilegio admittendo poenæ seueritate deterreantur; ne omittant parochi in Missa pri-

mo quoque Dominico die Aduentus, & Quadragesimæ decretum Sac. Conc. Trid. sess. 22. c. 11. nec non ex Bulla Coenæ Domini eiusdem excommunicationis sententiâ publice populo recitare.

Si quæ verò Ecclesiarum bona laicis concessa aliquo modo caduca sint effecta, seu pro tempore fiant: Præcipimus eisdem Ecclesiarum Rectoribus, & piorum locorum administratoribus, sub excommunicationis pœna, ut illa nobis quamprimum denuntient; ne in damnum Ecclesiarum, & contra Sacrorum Canonum formam ipsum forum incuria, aut collusionem, seu quouis alio minus debito modo, caducitatis pœna remittatur.

Interdicimus etiam Rectoribus Ecclesiarum, ac quibuscumque piorum locorum administratoribus, ne eorum propinquis, seu affinibus vsque ad tertium gradû, neque per supposita nomina, Ecclesiarum, seu piorum locorum bona; locare valeant, absque assensu, & nostra licentia; si secus autem à quoquam factum fuerit, illud omne irritum, & nullum decernimus, ac declaramus. Ac propterea monemus, omnes & singulos Ecclesiarum Rectores, nec non quoscumque Hospitalium, & Confraternitatum administratores; ne publicis, aut priuatis personis, vel nominibus bona vlla, non mobilia, aut mobilia; prætiosa ad dictas Ecclesias, & loca pia quouis modo pertinentia, donent, vendant, permutent, in emphyteusim, aut in annum censum, siue perpetuum, siue ad tempus, tradant absque consensu nostro, & Sanctæ Sedis Apostolicæ approbatione. Quicquid verò contra hoc decretum factum fuerit, irritum sit, & inane.

Notarios quoscumque, qui super eiusmodi vetitis, ac illicitis alienationibus contractus, vel instrumenta conferint, scripserint, seu aliorum confectioi cōsenserint; in excommunicationis maioris sententiam incidisse denunciamus.

Ne autem in decimarum solutione Populus per inscientiam

tiam peccatum incurrat, Parochi similiter inter Missam, & Prædicatores in Concione primo quoque Aduentus, ac Quadragesimæ Dominico Die Populum moneant, ipsique clavis verbis enuntient, quid à Sac. Concil. Trid. de Decimarum solutione sit statutum, & omnibus explicent, ac notum faciant, quod anathematis vinculo statim innodatur quisquis Ecclesiarum bona, & iura indebitè detinet, vehementer adhortantes omnes, ac singulos, vt anathematis huiusmodi pœnam euitent. Et qui huius sceleris sibi conscij sint, suæ saluti per restitutionis, & Apostolicæ absolutionis remedium consulant.

DECRETI DE DECIMIS SOLVENDIS.

sess. 25. c. Vulgari lingua per Parochos Populo recitandi Tenor.
11.

NON si deuono sopportare quelli, che con varie arti, cercano di sottrahere le Decime, che essi deuono alle Chiese, ouero che temerariamente occupano le douute da altri, ò le conuertono in vso proprio. Essendo il pagamento delle decime cosa, che si deue à Dio; & quelli, che ricusano di darle, ò che impediscono altri à darle, se vsurpano le cose d'altri. Comanda dunque la Santa Sinodo à tutti di qualsiuoglia grado, ò conditione obligati à pagar' Decime, che quelle, si come di raggio ne deuono, neli auuenire integramente paghino alle Cathedrali, & à tutte l'altre Chiese, ò persone alle quali legitima-

gitimamente si deuono. Et quelli, che l'vsurpano, ò l'impediscono, siano scomunicati, nè da questo peccato siano assoluti, se non fatta prima intiera restituzione.

Tenor Decreti contra occupantes bona Ecclesiastica.

Seft. 22. 6.

110

SE l'auaritia radice di tutti i mali intanto occuperà l'animo di alcun Chierico, ò Laico, di qualunque dignità risplenda, anco Imperiale, ò Reale, che presuma per se, ò per altri, con forza, ò con timore, ouero ancora per supposite persone di Chierici, ò Laici, ouero con qual si uoglia arte, ò procurato colore, conuertire in proprio vso, & occupare, & impedire, che non si riceuano da coloro, à chi di raggione toccano le Giurisdittioni, Beni, Censi, è raggioni anco feudali, & Enfitoteiche, frutti, emolumenti, ouero qualsiuoglia conuentione, che si debbano conuertire, in necessità de Ministri, ò poueri d'alcuna Chiesa, ouero di qualunque Beneficio secolare, ò Regolare, di Monte di Pietà, & d'altri luochi pij: Questo tale sottogiaccia all'Anathema, cioè alla maledittione, & scomunicatione maggiore, sin tanto, che hauerà intieramente restituito alla Chiesa & suo Amministratore, ò Beneficiato, le Giurisdittioni, beni, robbe, raggioni frutti, & rendite, le quali harà occupato, ouero in qualsiuoglia modo, anche per donatione di supposita persona gli saranno peruènute nelle mani; & dopò hauerà ottenuta l'assoluzione dal Santissimo Signor Nostro Pontefice Romano. Et se farà Padrone della medesima Chiesa, sia subito, oltre l'altre pene, priuo anco del Iuspatronato, & il Chierico, che sarà stato fabricatore di questo scelerato inganno, & di tale vsurpatione, ò ne sarà stato consentiente, sottogiaccia alle medesime pene; & di più resti priuato

d'ogni sorte di beneficio, & sia fatto inhabile à qualunque altro beneficio, & anco dopo l'intiera satisfatione, & assoluzione resti sospeso dall'effecutione de suoi ordini ad arbitrio del suo ordinario.

Ex Bulla Cœnæ Domini.

E Scommunicamo ancora, & anathematizamo quelli, che vsurpano, ò sottragono le Giurisdittioni, ò frutti, ò rendite, è prouenti appertinenti à persone Ecclesiastiche, e per loro ottenuti, ouero per qualsiuoglia occasione, ò causa senza espressa licenza del Pontefice Romano le sequestrano, ouero che senza simile speciale, & espressa licenza del Pontefice Romano, impongono Collette; Decime, taglie, prestanze, & altri pesi alli Chericci, Prelati, & altre persone Ecclesiastiche, ò à loro beni, ò delle Chiese, Monasterij, & altri beneficij Ecclesiastici, & à frutti, renditi, è prouenti di quelli, e con diuersi esquisiti modi le riscuotono, ouero l'accettano da chi gli le dà, & concede spontaneamente.

De Excommunicatione.

Cap. xlv.

CHRISTIANO homini nihil magis est timendum, quam excommunicatio; spiritualis enim gladius est, cuius ictus magis timeri debet, quàm Gladij materialis; ait enim Beatus Augustinus. Grauius est hoc spirituali gladio ferri, quam illo materiali, vel quàm si à feris deuoraretur, vel quàm si flammis vreretur. Propterea sicut spirituales Iudices districtè monentur, ne ex quauis leui causa hoc gladio feriant, sed tantum ex causis grauiori-

uoribus, & re prius diligenter examinata; ita nos fideles quoscumque Pastoralis muneris nostro creditos enixe obtestamur, vt hanc Ecclesiæ vltionem formidare, omnique animi timore euitare curent.

Parochi itaque fidelium salutem inuigilantes, ne omitant frequenter Populum suæ curæ commissum mone- re, vt præcipue omni timore, ac tremore fugere nitatur simoniam, sacrilegia, rapinas, hæreses, & alia quæcumque criminum genera, propter quæ ex Sac. Conc. Triden. aliorumque sacrorum Canonum decretis excommunicationis pœna infligitur, sed potius vnusquisque Sanctæ Marris Ecclesiæ præceptis obtemperando, bonis operibus studeat se in via mandatorum Dei fideliter custodire.

Quam sæpissimè etiam in anno Populo denuncient; quàm periculosum, & graue sit in excommunicatione perseuerare, nam qui per annum in ea perseuerat, suspectus de hæresi efficitur, & contra eum, tamquam de hæresi suspectum procedi potest. Et si contingerit excommunicatum ex sua Parochia ad aliam longius accedere, Curatus statim Presbytero illi Curato significet ipsum excommunicatum esse, excommunicationisque causam describat, ne vnus contagio aliæ oues corrumpantur; & vt excommunicatus, dum ab omnibus se vitari viderit, saltim ex hoc rubore perfusus, ad humilitatis effectum, & reconciliationis gratiam obtinendam, facilius inclinetur.

De Simonia. Cap. xlvj.

Simoniam pestem ab Ecclesia Dei eliminari, atque repelli Sacrorum Canonum auctoritas, & Romanorum Pontificum Constitutiones districtè præcipiunt. Quapropter nos à fidele Grege nobis commisso detesta-

bile hoc scelus quam longe arcere cupientes ; Parochos omnes per Ciuitatem, & Dioecesim noſtram, monemus, vt bis quotannis in celebrioribus feſtis publicè populo recitent tenorem communis extrauagantis ſel. recor. Pauli Secundi, ac Conſtitutiones Pij Papæ Quarti, ſub Datū XVI. Kalen. Nouembris 1564. & Pij Quinti ſub die prima Aprilis 1566. adhortantes omnes, ac ſingulos quomodolibet de hac prauitate conſcios, vt veritatem quantoſcius propalare debeant, cum non modo ij, qui ſcelus huiusmodi committunt, ipſo facto excommunicationis ſententiam incurrant ; & ſi Clerici fuerint à ſuorum ſint ordinum executione ſuſpenſi, nec beneficiorum obtentorum fructus ſuos faciant, & ad illorum reſtitutionem teneantur. Verum etiam omnes, qui vti proxenetae, & mediatores illam procurarunt, eodem excommunicationis laqueo irretiti ſint, nec abſolui poſſint, niſi à Romano Pontifice ; præterquam in mortis articulo conſtituti.

Si verò reuelantes complices fuerint, & ex eorum reuelatione tale oriatur inditium, per quod participes tanti criminis valeant coerceri, ne dum veniam, ſed & gratiam à nobis conſequentur.

Animaduertant autem omnes, ac ſinguli criminis huius complices, quod, niſi facta reuelatione prædicta; abſolutionem obtinere nequeunt, etſi aliter eorum participatio detegatur, ſeucrius punientur.

De Vſuris. Cap. xlvij.

Paterna muneris noſtri cura nos admonet, vt ad charitatis opera, Chriſtianamque largitatem iugiter eos impellamus, qui ſubſtantiam mundi huius copioſè poſſident, & eos durè etiam increpemus, qui cum fratrem ſuum in neceſſitate viderint, pietatis tamen viſcera ab eo clau-

clauerint; quod vti Ioan. Apostolus testatur, ex eo procedit, quia charitas Dei non manet in illis. Agnoscentes igitur hoc inhumanitatis vitio eos omnes præcipuè laborare, qui vsurariam prauitatem exercent, quæ immanitate sua, & animas deuorat, & facultates exhaurit, illorumque saluti, quantum cum Deo possumus prouidere, ac pauperum inopiam subleuare, cupientes, districte præcipimus, & mandamus omnibus, & singulis Christianis fidelibus, tam in Ciuitate, quàm in Diocesi nostra sub excommunicationis poena, vt si quos nouerint publicos vsurarios, eos statim, cuiuscumque gradus, & conditionis existant, ad nos nominatim deferant, Canonicis poenis coercendos, ac puniendos.

Confessores quoque monemus, vt eos nullatenus absoluant, nisi debita, si possint, satisfactione sequuta.

Notariis ac Tabellionibus publicis sub poena iuxta Sacrorum Canonum formam, mandamus, ne illicitos contractus, quorum prauitatem ex conscientia planè prospiciunt, vel suspicari facillè possunt, conficere audeant, cum sæpè se id scire, vel noscere dissimulantes instrumenta, quæ in superficie suspitione carere videntur, venenum tamen latenter habent, stipulari præsumant, diuinam ultionem quam propterea incurrunt non pertimescentes.

Si quis verò in casibus quibuscumque, qui vsuram faciunt, & vt iniqui à iure prohibentur, contraxerit: Nos contractus ipsos, etiam iuramento vallatos, irritos, nullos, & inanes dicimus, ac declaramus. Contrahentes vero, ac Notarij, & Tabelliones, nec non mediatores, & quicumque huius damnati lucri participes, omnesque alij vsurariæ prauitatis Ministri; & poenis à iure statutis, & Ecclesiasticis censuris puniantur.

De Publicis Concubinarijs, & Meretricibus.

Cap. xlvij.

A Dulteri, Concubinarij, & Notorij fornicatores, qui in damnationis statu viuere non verentur, & sui ipsius abominabile præbent exemplum, si post paternam eorum Parochi correctionem, à turpi sua vita non discesserint: Mulieres quoque suo corpore pernitiosum quæstum facientes, similiter monitæ; si ad honestiorem redire vitam neglexerint, Nobis, seu Vicario nostro per eodem Parochos nominatim denuntientur, quæ, & ab alijs honestis mulieribus fecernantur, ac segregentur, & à Ciuitate, & Dioc. nostra arceantur, aliisque Canonicis pœnis puniantur, prout necessarium, & opportunum duxerimus; & vt ipsæ à laqueis diaboli liberentur, & cæteris fidelibus scandalo esse cessent.

Et quia inter alia malorum genera, quæ ex incestibus, Adulterijs, & alijs damnatis, & illicitis fornicationibus oriuntur, etiam infantium expositiones procedunt, quæ pietatis Domos indebitè grauant, propterea sub excommunicationis pœna præcipimus omnibus, ac singulis, qui carnem suam despicientes, suos liberos impiè pietatis loco exponunt, cum eorum facultas ad eos alendos satis sufficere posset, vt expensas omnes, & damna, domui Pietatis refarcire debeant, alioquin, donec illas integrè refecerint, seu cum dictæ domus Rectoribus composuerint, ab eorum confessoribus absolui nullatenus possint.

De Iudæis. Cap. xlix.

Nihil Christiano nomini tam inimicum est, atque contrarium, vt indurata malitia, & infœlix perfidia Iudæorum. Dum enim Christiana pietas illos apud se benignè sustinet, ij nobis assiduè pro gratia, contumeliam reddere student. Quamobrem ne ex vltiori eorum familiaritate simplicium animi quoquo modo decipi, & ad eorum superstitiones, & errores declinari possint, districtè præcipimus Christianis omnibus nostræ Diœcesis, ne ad Iudæorum conuiuia, nuptias, seu dies festos accedant, neve eorum seruitio, & famulatu assiduè pro aliqua mercede, seu alias quomodolibet se exponant. neque apud ipsos cibum, aut potum capiant, etiam sub prætextu, quod illis in diem, vel horam operas suas locauerint.

Mandamus etiam Macellarijs, & alijs quibuscumque ne, quæuis animalia à Iudæis occisa, seu, vt dicunt, sciactata, vendant, seu tradant Christianis, publicè, vel occultè, neve ipsi Christiani dictorum animalium carnes emant, accipiant, & comedant, (prout alias à nostris Prædecessoribus in synodalibus constitutionibus prohibitum fuit) penitus interdiciamus. Præcipimus quoque, ne Christianæ mulieres Iudæorū nutrices in eorum domibus esse possint, nec extra eorum domos, nisi ex vrgenti necessitate nobis, seu Vicario nostro probanda.

In omnibus contractibus, & negotijs, quæ Iudæi cum Christianis habuerint in suis libris conscribendis, vulgari sermone, & litteris nostris, non autem lingua, & characteribus Hebræis vtantur, alioquin eis nullum lūs, nullaque actio, aut exceptio, exinde oriatur.

Prædia Ecclesiastica, vestes, vasa, & alia sacra, vel ad vsum Ecclesiæ destinata, ac bona quæcumque mobilia, & stabilia ad Ecclesias quomodolibet spectantia, & per-

tinencia, Iudæis locari, vendi, pignori, seu alio quouis modo dari, vel tradi, expresse prohibemus.

Insuper ordinamus, ne Christiani cum Iudæis in diebus festis per emptionem, & venditionem, seu aliter, contrahant quoquo modo. Neve in domibus, quæ Ecclesiis vicinæ sunt, Iudæi habitent, & si quos ad præfens in eis habitare contingat, intra certum terminum omnino arceantur.

In diebus autem lamentationis, & Dominicæ Passionis, in publicum prodire non audeant, & præsertim in die Parasceues ostia, vel fenestras apertas non habeant, sed clausas teneant tota die, nec vnquam palam, vel secreto, quicquam in contemptum Christianæ fidei, & in contumeliam Creatoris committere, seu attentare præsumant.

Neque mulieres Iudææ causa fuci, & pigmentorum, aut se ornandi gratia à Christianis mulieribus adhibeantur.

Edicimus pariter, ne Christiani ad se accersere possint Iudæos medendi causa, nisi à Sancta Sede Apostolica, ad hoc specialiter approbatos, ac licenriatos, vt ex priuilegijs per S. D. N. Sixtum Quintum Hebræorum vniuersitati concessis, iuxta formam in præallegatis priuilegijs contentam.

Judæi viri Pileum, seu Biretum crocei coloris; Mulieres autem, imposito aliquo capitis integumento pannum eiusdem coloris semper ferant, omniaque alia faciant, seruent, & adimpleant, quæ in dictis priuilegijs, ac in alijs Summorum Pontificum, & præsertim Pij V. constitutionibus continentur, ac seruari mandantur.

Ad eas conciones Iudæi omnes iussi, & vocati conueniant, ad quas per prædicta eorum priuilegia conuenire tenentur. Verum Pueri, ac puellæ, ab eorum parentibus & alijs adultis separatim, audiant concionatorem, qui illos familiariter instruat, & interrogantibus benignè satisfaciatur. In quibus verò signum aliquod conuersionis apparuerit, ij ab alijs seiuncti, in aliquam ad id aptam, &

paratam domum deducantur, vbi diligentius omnia ad fidei Christianæ eruditionem necessaria, & pertinentia doceantur. Et postea diligenter instructi, & examinati, præsertim si grandiores sint, iuxta Sacrorum Canonum formam, & Sanctæ Matris Ecclesiæ ritum, obtenta prius à Nobis licentia, & non aliter, baptizentur. Deinde verò alicuius probis; Deique timorati viri custodiæ assignentur, saltem per annum, qui illorum vitam optimis rationibus regendo, ac moderando, curet, vt Missam, Conciones, & Vesperas diebus festis audiant, aliis autem diebus aliquo exercitio, quo sibi victum licitè quærere possint vtantur, neque cum Iudæis, vel cum illis Christianis, quorum vita minus honesta sit, vllam omnino consuetudinem habeant.

Iudæi ad fidem conuersi omnia sua bona, & si filij familias sint, legitimam & quamcumque aliam bonorum portionem, eis iure debitam à Patre etiam viuente, habeant. Vel si mulieres fuerint, eis Dos à Marito restitatur, vnde ali possint ex constitutione Pauli III. in iis maximè, quæ circa facultates ex vsuris acquisitas ab eodem statuta sunt.

*Sub die
21. Martij
1542.*

De Iudiciali foro Episcopi.

Cap. xlx.

Ecclesiastica benignitate dignum, atque decorum admodum existimamus, vt negotia, & lites, quæ in Episcopali foro nostro tractantur, non modo omnibus indifferenter sincera iustitia, sed pro pauperibus quàm maxima fieri potest breuitate terminentur. Mandamus itaque tam Vicario nostro Generali, quàm aliis quibuscunque curiæ nostræ ministris, vt omnibus, sed præcipuè miserabilibus personis promptos, facilesque se præbeant, li-

tium anfractus amputent, & litigantiū sumptibus præfer-
tim in causis piorum, alimentorū, ac mercedum, quæ mo-
ram pati nequeunt, absque etiam Iudiciaria tela, sed ve-
ritati tantum, & æquitati innitendo ad expeditionem ve-
nire properent. Et ne pauperum iura indefensa pereant,
vel aduersariorum potentia opprimantur, curet Vica-
rius noster Generalis personis huiusmodi Aduocatum pe-
ritum, ac fidelem assignare. Quod onus quisque libenti
animo pro sua in pauperes charitate suscipere debet; ve-
rum si quis absq; rationabili causa illud reuere ausus fu-
rit; ex nūc eum, ad alia Ecclesiastica negotia tractanda in-
habilem declaramus ad beneplacitum nostrum.

Notarios, quos idem Vicarius minus idoneos noue-
rit, aut quoquo modo in officio deliquisse inuenerit, eos
Ses. 12. c. 10 Sac. Conc. Trid. auctoritate, à negotiorum, litium, cau-
sarum Ecclesiasticarum, & à spiritualium vsu remoueat.

Causarum ad Episcopalem Curiam pertinētium acta,
& processus, atque omnium pro Curia gestorum instru-
menta in authenticam formam redacta in Archiuio no-
stro diligenter reponi, & asseruari faciat.

In causis appellationum omni diligentia curet, vt in-
Ses. 14. c. 20 tra terminum ab eadem Tridentina Synodo statutum,
acta conscribi debeant, & partibus, & petentibus exhibe-
ri, sub pœnis in eodem Decreto contentis.

Ne verò sumptibus inutiliter partes prægrauentur, in
appellationibus recipiendis, vel inhibitionibus conceden-
dis illud obseruet, quod ex præfati Conc. Decreto iube-
tur, animaduertens, ne appellationes non admittendas
admittat, vel admittendas reijciat, sicque iustam cōque-
rendi occasionem alicui præbeat.

Carceres non solum Episcopales, sed etiam seculares,
quàm sæpissimè visitet, & accuratè inquiret non modo,
quæ ad religionem, & Sacramentorum administratio-
nem, sed etiam quæ ad necessitatem vitæ pauperum car-
ceribus detentorum opus esse cognouerit, & omnino

prouidere cūret, ne masculi cum fœminis, in eisdem carceribus maneat, nec omittat in hoc charitatis opere auxilium, ac necessarium quemcumque fauorem eis impartiri.

Notarius, & Cancellarius Episcopalis Curia, carcerū custodes, & executores quicumque pro sua mercede ea erunt pecuniæ summa contenti, ipsis & eorum vnique per nos assignata in taxa, quàm legitimam & honestam fieri curauimus.

Qui verò eam excefferit, & officij priuatione, & inhabilitatione punietur.

Cancellarius Curia nostræ librum habeat, in quo diligenter conscribat clericorum omnium, tam seclarium, quàm regularium, qui à nobis ad aliquem ordinem, siue ex maioribus, siue ex minoribus ordinati fuerint, Nomina, Cognomina, patriam, Diocesim, Diem, & Titulum Beneficij, vel Patrimonij &c.

De Funeribus, & Exequijs.

Cap. xlxj. & vltimum.

VT vetus, & pium Institutum, quo fidelium corpora in Cœmeterijs, & Ecclesie sinu recondi solent; ordinatè, & ea, qua decet religione, agatur: Mandamus, cum funus aliquod curandum erit; vt omnes ad Parochialem Ecclesiam Defuncti conuenire debeant, ibique expectatis Canonicis, ac alijs Regularibus, & Sodalitatum Confratribus, qui vocati fuerint, vna omnes Crucis vexillum sequentes graui, moderatoque gressu, Canonici etiam Almutiam deferentes, congruo processionis ordine ad mortui ædes veniant, & inde cadauer ad Ecclesiam, in qua humanandum erit, omnes Religiosè prosequantur, accensas candelas deferentes, & psalmos, ac

alias statutas præces canentes, nec ab Ecclesia quisquam prius discedat; quàm solemnnes præces, ac cærimoniam omnes super cadauer ex more absoluantur. Quod si quis seruare neglexerit, nullum eleemosinæ tunc distribuendæ partem accipiet. Et hoc idem in oppidis nostræ Diocesis; cum funus obeundum erit, seruetur. Vt autem omnes auaritiæ sordes ab hoc pietatis opere tollantur, caueant Curati, & Ecclesiarum Rectores, ne pro sepulturis, pro hominibus sepelliendis, & pro Anniuersarijs agendis, quicquam velut debitum petant, vel paciscantur, sed tantum laudabilem loci consuetudinem seruari curent, piaque legata exigant, & quæ eleemosinæ causa vltro data fuerint, accipiant.

Quartam quoque funerum ex Sac. Conc. Trid. decreto debitam persolui faciant. Si contingat autem, vt defuncti hæredes, pium huiusmodi exequiarum Institutum negligentes, debitis exequiis impensas exhibere renuant: Tunc Parochus id nobis, seu Vicario nostro, in Ciuitate: In oppidis vero Vicario foraneo denūtiat, vt præfati hæredes iuxta suas facultates ad ea præstanda compellantur, quæ ad honestū eius rei vsum, necessaria erūt.

Pauperes, quibus nihil, aut parum superest, impensa suæ Parochialis Ecclesiæ sepelliantur.

Confratres in singulis societatibus Pallium communibus eorum sumptibus habere debeant, quod mortuo Confratri gratis commoderur.

Quia vero cœmeteria immunitate Ecclesiastica gaudent, & locus ille, in quo fidelium Defunctorum cineres continentur, terra Sancta est: Curatis omnibus præcipimus, vt ea vndique muro septa, clausaque seruent, ita vt bruta animalia ingredi in ea non possint.

Morem multis in locis intermissum, mortuos in Cœmiterijs sepelliendi, Parochi restituendum curent; nec ibi choreas duci, seu profana alia negotia à laicis tractari permittant.

Neminem in suis Ecclesijs sepellant, nisi in sepulchris iam factis, noua verò sepulchra; quibus pauimenta deturpantur, omnino prohibeantur.

Tumulos, quos deposita vocant, amoueri faciant, nec ea in posterum à quoquam fieri sinant. Inter maioris Missæ celebrationem, tam in Ciuitate, quàm in oppidis, mortuum in Ecclesiam ferri prohibeant.

Campanæ signum in hac Ciuitate, & Diœcesi dari solitum, dum aliquis fidelis animam agit, quo cæteri fideles admoneantur, vt pro eo pias ad Deum præces effundant, commendantes: Hortamur omnes, & singulos, vt hoc Christianæ pietatis opus ne intermittant, sed maiori in dies deuotione obseruare studeant.

Pium ac laudabile Institutum; in Cathedrali Ecclesia nostra aliquandiù obseruatum; postea intermissum reuocantes, statuimus, vt Sacra anniuersaria, pro mortuo Episcopo quotannis fiant, quandiu proximus eius successor Episcopus vixerit, sumptibus, Episcopi, & Capituli: Die verò immediatè sequenti similiter quotannis anniuersaria celebrentur pro Canonicis, & alijs Defunctis Ecclesiæ Sacerdotibus.

Ne autem ex indebita testamentorum occultatione fidelium defunctorum animæ pijs defraudentur suffragiis, per quæ refrigerium expectant: præcipimus sub excommunicationis poena omnibus Notariis, ac Tabellionibus publicis Ciuitatis, & Diœcesis nostræ, vt testamentorum, seu alterius rei tabulas publicas, quas confecerint, in quibus Ecclesiæ, seu alicui pio loco, aut certis personis pietatis causa quippiam donatū, legatumve fuerit, intra dies decem, post illarum confectioem, nobis, seu Vicario nostro Generali in Ciuitate, Vicariis autē Foraneis in oppidis, aut ijs quorum intererit nuntiari fideliter teneantur.

Hæc sunt decreta, & Constitutiones, quas nos cum ea qua debemus obedientia, omnique humilitate sanctæ Sedis

dis Apostolicæ Ecclesiarum omnium Matris, ac Magi-
 stre, & Sanctissimi D.N. iudicio, Correctioni, & auctori-
 ritati subiicientes in hac nostra Diocesana Synodo, mo-
 re maiorum habita, edicimus, sancimus, & promulga-
 mus, ab omnibusque, tam Clericis, quàm laicis vtriusque
 sexus nostræ Diocesis Anagninæ, tanquam Synodales
 Constitutiones observari post mensem vnum ab eorum
 affixione in Valvis Cathedralis Ecclesiæ nostræ: præci-
 pimus, & mandamus, sub poenis in eisdem contentis, ac
 alijs Iuris, & arbitrij nostri. Verum quia Sacr. Tridenti-
 num Conc. alia multa decreuit, quorū nulla in hac Dio-
 cesana nostra Synodo fit mentio, cum magis generalia,
 nec ad huius Diocesis conditionem spectare, nobis visa
 fuerint; ea tamen omnia, siue ad Doctrinam, siue ad Ec-
 clesiasticam reformationem, ac morum correptionem
 pertineant, cum his omnibus observari pariter debere,
 declaramus, ac iubemus.

Ne autem harum nostrarum Constitutionum obliuio
 aliquem capiat, curabunt Venerabiles Ecclesiæ nostræ
 Canonici, eas in Capitulo quotannis primo Aduentus, &
 primo Quadragesimæ Dominico Die, vt publice legan-
 tur, ac recitentur. Reliqui verò Ecclesiarum Rectores,
 & præsertim Curati, ad quos docendi, & instruendi

Populos munus spectat, fideliter exscriptas apud se
 habebunt, & quam sæpissimè illas eisdem fide-
 libus recitent: Deinde omnes ita eas in vsum in-
 ducere studeant, vt qui viderint nostram
 in Ecclesia bonam conuersationem;

Glorificent Deum, & Patrem
 D. N. IESV CHRISTI.

EXAMINATORES

Pro admittendis ad curam Ani-
marum, & Beneficia, ac pro-
mouendis ad ordines.

- 1 Reuer. & Ecc. D. Iacobus An-
tonius Colūbus I. V. D. Præ-
positus Anagninus, & D. S.
Reuerendissimæ Vic. Gen.
- 2 R. D. Theologus Canonicus
pro tempore.
- 3 R. D. Petrus Pelagatta Canoni-
cus Anagninus, ac cæremon-
iarum Magister.
- 4 R. D. Vespasianus Astulfus
Sac. Can. Doct. Canonicus
Anagninus.

5 R. D. Euangelista Nardonius
Sac. Can. Doct. Canonicus
Anagninus.

6 R. D. Sebastianus de Sebastia-
nis I. V. D. Can. Anagninus.

I V D I C E S.

Quibus causæ delegandæ committantur.

1 Reuer. & Ecc. D. Iacobus An-
tonius Colūbus I. V. D. Præ-
positus Anagninus, & Vica-
rius Generalis.

2 R. D. Vespasianus Astulfus
Sac. Can. D. Canon. Anag.

3 R. D. Euangelista Nardonius
Sac. Can. D. Can. Anag.

4 R. D. Sebastianus de Sebastia-
nis I. V. D. Canonicus Anag.

INDEX CAPITVM,
QVAE IN HAC SYNODO
CONTINENTVR.

D E Professione Fi dei. pag. 7	De Sanctorum Gestorum repræsentatione. ibid.
De Hæreticis. pag. 11	De Festorum Dierum Cul- tu. 18
De Libris prohibitis. 12	De Ieiuniorum obseruatio- ne. 20
De Verbi Dei Prædicatio- ne. ibid.	De Maleficijs, & incantatio- nibus. 21
De Fidei initijs à Parocho tradendis. 14	De Blasphemia. 22
De Lectione Theologica. pag. 15	De oratione ter in die, & sa- lutatione Angelica. 24
De Scholis & Magistris. ibidem	De Parochis, & Sacramen- torū administratione. ibi.
De Sanctorum Reliquijs. 16	De Baptismo. 27
De Sacris Imaginibus. 17	De Confirmatione. 28
	De sanctifs. Eucharistia. 29

De Sacramento Pœnitentia. 32	De Proceſſionibus, & ſuplicationibus. 61
De Extrema Vnctione. 36	De ſimplicibus Presbyteris, & clericis. ibid.
De ordinis Sacramento. 37	De Regularibus. 62
De Sacramento Matrimonij. 39	De Sanctimonialibus. 63
De Sacrificio Miſſæ. 40	De Hoſpitalibus, & Confraternitatibus. 64
De ſacroſanctis Eccleſijs. 44	De Vicarijs Foraneis. 66
De vita, & honeſtate Clericorum. 46	De Promouendis ad Parochiales, & eorum examine. 68
De diuinis officiis. 50	De rebus Eccleſiæ non uſurpandis, & de male alienatis recuperandis. 70
De Præpoſito. 53	De excommunicatione. 74
De Vicepræpoſitis. 54	De Simonia. 75
De officio Sacriſtæ. ibid.	De Uſuris. 76
De Pœnitentiario. 56	De publicis concubinarijs, & meretricibus. 78
De Curato Cathedralis Eccleſiæ. 57	De Iudæis. 79
De Cæremoniæ Magiſtro. ibid.	De Iudiciali foro Episcopi. pag. 81
De Canonicis cantoribus. 58	De Funeribus; & exequijs. 83.
De Clericis maioribus, & minoribus. 59	
De Manſionarijs, & punctatoribus. ibid.	

R E G E S T V M
A B C D E F G H I K L M.

Omnia sunt foglia integra præter M.
quæ est medium.

R O M A E,
EX TYPOGRAPHIA EXTERNARVM LINGVARVM.

Apud Iacobum Lunam. Anno M D XCVII.
SVPERIORVM PERMISSV.

REGESTVM

ALCOFONIKVM

Omnia huiusmodi scripturae
sunt in volumine.

H. O. J. H. E.
BY THE ORDER OF THE BOARD OF
LORDS OF THE TREASURY
IN THE YEAR 1711

